

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2024/792

z 29. februára 2024,

ktorým sa zriaďuje Nástroj pre Ukrajinu

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 212 a článok 322 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho dvora audítorov ⁽¹⁾,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Od začiatku nevyprovokovanej a neodôvodnenej útočnej vojny Ruska proti Ukrajine 24. februára 2022 Únia, jej členské štáty a európske finančné inštitúcie zmobilizovali bezprecedentnú podporu pre hospodársku, sociálnu a finančnú odolnosť Ukrajiny. Táto podpora kombinuje podporu z rozpočtu Únie vrátane výnimočnej makrofinančnej pomoci a podporu zo strany Európskej investičnej banky (ďalej len „EIB“) a Európskej banky pre obnovu a rozvoj (ďalej len „EBOR“), plne alebo čiastočne zaručenú rozpočtom Únie, ako aj ďalšiu finančnú podporu od členských štátov.
- (2) Európska rada 23. júna 2022 rozhodla o udelení štatútu kandidátskej krajiny Ukrajine, ktorá vyjadrila silnú vôľu spojiť obnovu s reformami na svojej európskej ceste. Pokračujúca silná podpora Ukrajiny je pre Úniu kľúčovou prioritou a primeranou reakciou na silné politické odhodlanie Únie podporovať Ukrajinu tak dlho, ako to bude potrebné.
- (3) Poskytnutie makrofinančnej pomoci zo strany Únie vo výške až 18 miliárd EUR na rok 2023 podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2463 ⁽³⁾ sa považovalo za primeranú reakciu na medzeru vo financovaní Ukrajiny na rok 2023 a pomohlo zmobilizovať významné financovanie od iných darcov a medzinárodných finančných inštitúcií. To predstavovalo hlavný faktor, ktorý prispel k makroekonomickej a finančnej odolnosti Ukrajiny v dôležitom momente.
- (4) Únia poskytla aj významnú finančnú podporu prostredníctvom dodatočného balíka, ktorý kombinuje finančné prostriedky v rámci Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa (ďalej len „NDICI – Globálna Európa“) zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 ⁽⁴⁾ a úvery od EIB. Okrem toho poskytujú nepretržitú podporu orgány členských štátov, komunity, mimovládne organizácie a skupiny dobrovoľníkov.

⁽¹⁾ Zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku.

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 27. februára 2024 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 28. februára 2024.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2463 zo 14. decembra 2022, ktorým sa zriaďuje nástroj na poskytovanie podpory Ukrajine na rok 2023 (makrofinančná pomoc+) (Ú. v. EÚ L 322, 16.12.2022, s. 1).

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 z 9. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, mení a zrušuje rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 466/2014/EÚ a zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1601 a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 (Ú. v. EÚ L 209, 14.6.2021, s. 1).

- (5) Okrem toho Rada rozhodla o mimorozpočtových opatreniach pomoci na podporu ukrajinských ozbrojených síl v rámci Európskeho mierového nástroja zriadeného rozhodnutím Rady (SZBP) 2021/509 ⁽³⁾ vo výške 6,1 miliardy EUR a rozhodnutím Rady (SZBP) 2022/1968 ⁽⁴⁾, zriadila vojenskú pomocnú misiu na podporu Ukrajiny vo výške 0,1 miliardy EUR na spoločné náklady. Únia a jej členské štáty poskytli aj bezprecedentnú materiálnu pomoc v núdzovej situácii prostredníctvom mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany zriadeného rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ ⁽⁵⁾, čo predstavuje najväčšiu núdzovú operáciu od vytvorenia tohto mechanizmu.
- (6) Okrem toho koridory solidarity medzi EÚ a Ukrajinou zriadené v máji 2022 prispeli do konca mája 2023 k vytvoreniu odhadovanej hodnoty vývozu vo výške 31 miliárd EUR pre ukrajinské hospodárstvo.
- (7) Útočná vojna Ruska proti Ukrajine spôsobila Ukrajine k 24. februáru 2023 škody vo výške viac ako 270 miliárd EUR, pričom náklady na rekonštrukciu sa odhadujú na 384 miliárd EUR, ako aj stratu prístupu na finančné trhy a značný pokles verejných príjmov, zatiaľ čo sa výrazne zvýšili verejné výdavky na riešenie humanitárnej situácie a na zachovanie kontinuity verejných služieb. Tieto odhady, ako aj analytické informácie zo všetkých ostatných vhodných a následných zdrojov poskytujú relevantný základ na stanovenie príslušných potrieb financovania na nasledujúce roky vrátane regionálnych a sektorových faktorov.
- (8) Medzinárodný menový fond (ďalej len „MMF“) 30. marca 2023 odhadol medzeru vo financovaní štátu do roku 2027 na 75,1 miliardy EUR a dohodol sa s Ukrajinou na štvorročnom programe vo výške 14,4 miliardy EUR na ukotvenie politik, ktorými sa udrží fiškálna, vonkajšia, cenová a finančná stabilita a podporí sa oživenie hospodárstva, a zároveň sa zlepši riadenie a posilnia inštitúcie na podporu dlhodobého rastu v kontexte povojnovej rekonštrukcie a cesty Ukrajiny k prístúpeniu k Únii.
- (9) Vzhľadom na útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine zostávajú vo finančných potrebách Ukrajiny zvyškové rozdiely. Preto je potrebná významná a pružná podpora ukrajinskej vláde na udržanie jej funkcií, poskytovanie verejných služieb, ako aj na podporu obnovy, rekonštrukcie a modernizácie krajiny.
- (10) Vzhľadom na škody spôsobené ruskou útočnou vojnou na ukrajinskom hospodárstve, spoločnosti a infraštruktúre bude Ukrajina potrebovať významnú podporu a inštitucionálnu kapacitu na udržanie svojich funkcií, ako aj krátkodobú pomoc a pomoc pri rýchlej obnove, rekonštrukcii a modernizácii krajiny. Ukrajina si bude vyžadovať komplexnú podporu na obnovu k lepšiemu prostredníctvom obnovy orientovanej na ľudí, ktorou sa položia základy slobodnej, z kultúrneho hľadiska dynamickej a prosperujúcej krajiny s odolným hospodárstvom, ktorá je dobre integrovaná do európskeho a celosvetového hospodárstva, ukotvená v hodnotách Únie a úspešne napreduje na ceste k prístúpeniu k Únii.
- (11) V tejto súvislosti treba vytvoriť výnimočný strednodobý jednotný nástroj, ktorý spojí dvojstrannú podporu poskytovanú Úniou Ukrajine a zabezpečí koordináciu a efektívnosť. Na tento účel je potrebné zriadiť Nástroj pre Ukrajinu (ďalej len „nástroj“) na obdobie rokov 2024 až 2027, ktorý zabezpečí rovnováhu medzi pružnosťou a programovateľnosťou reakcie Únie na riešenie potrieb Ukrajiny, pokiaľ ide o medzeru vo financovaní a obnovu, rekonštrukciu a modernizáciu, a zároveň podporí reformné úsilie Ukrajiny ako súčasť jej cesty k prístúpeniu k Únii.
- (12) Je dôležité, aby sa nástroj vzhľadom na svoju výnimočnú povahu opieral o súdržný a prioritný plán rekonštrukcie Ukrajiny (ďalej len „Plán pre Ukrajinu“), ktorý by mal byť vypracovaný vládou Ukrajiny za náležitej spoluúčasti Verchovnej rady Ukrajiny a zástupcov organizácií občianskej spoločnosti, ktorý poskytne štruktúrovaný a predvídateľný rámec pre obnovu, rekonštrukciu a modernizáciu Ukrajiny a bude jasne prepojený s požiadavkami na prístup k Únii.

⁽³⁾ Rozhodnutie Rady (SZBP) 2021/509 z 22. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky mierový nástroj a zrušuje rozhodnutie (SZBP) 2015/528 (Ú. v. EÚ L 102, 24.3.2021, s. 14).

⁽⁴⁾ Rozhodnutie Rady (SZBP) 2022/1968 zo 17. októbra 2022 o vojenskej pomocnej misii Európskej únie na podporu Ukrajiny (EUMAM Ukraine) (Ú. v. EÚ L 270, 18.10.2022, s. 85).

⁽⁵⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ zo 17. decembra 2013 o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 924).

- (13) Podpora Ukrajine zo strany Únie od roku 2024 do roku 2027 by sa mala poskytovať predovšetkým a hlavne v rámci nástroja, pričom je potrebné zabrániť akémukoľvek možnému prekryvaniu s inými programami, najmä s nástrojom predvstupovej pomoci zriadeným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1529 ⁽⁸⁾, a zabezpečiť zosúladený prístup prostredníctvom jednotného nástroja, a to nahradením alebo v prípade potreby doplnením činností v rámci existujúcich nástrojov. Podpora v rámci nástroja nemá vplyv na budúcu pomoc Ukrajine a jej možnosť zúčastňovať sa na programoch Únie v rámci viacročného finančného rámca na obdobie po roku 2027.
- (14) V tejto súvislosti by mala podpora Únie v rámci nástroja nahradiť dvojstrannú podporu poskytovanú v rámci NDICI – Globálna Európa. Je však dôležité zabezpečiť, aby Ukrajina mohla naďalej využívať regionálnu podporu, tematickú podporu, podporu v oblasti rýchlej reakcie a iné formy podpory v rámci NDICI – Globálna Európa, najmä programov cezhraničnej spolupráce a vo všeobecnosti pokračovať v regionálnej, makroregionálnej a cezhraničnej spolupráci a územnom rozvoji aj prostredníctvom vykonávania makroregionálnych stratégií Únie.
- (15) Humanitárna pomoc, obrana a podpora členskými štátmi poskytujúcimi ochranu ľuďom utekajúcim pred vojnou na Ukrajinu by sa mali primerane a konzistentne poskytovať mimo nástroja. Ukrajina môže naďalej využívať príslušné existujúce programy Únie v rámci rozpočtu Únie, ako sú NDICI – Globálna Európa pre činnosti uvedené v odôvodnení 14, Európsky nástroj pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti jadrovej bezpečnosti zriadený nariadením Rady (Euratom) 2021/948 ⁽⁹⁾, humanitárna pomoc v súlade s nariadením Rady (ES) č. 1257/96 ⁽¹⁰⁾ a činnosti v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, ako aj opatrenia v rámci Európskeho mierového nástroja mimo rozpočtu Únie.

Ukrajinské subjekty sa okrem toho môžu zúčastňovať na programoch Únie v oblasti vnútornej politiky, ako sú Horizont Európa zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 ⁽¹¹⁾, výskumný a vzdelávací program Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu zriadený nariadením Rady (Euratom) 2021/765 ⁽¹²⁾, program Digitálna Európa zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/694 ⁽¹³⁾, program Fiscalis pre spoluprácu v daňovej oblasti zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/847 ⁽¹⁴⁾,

⁽⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1529 z 15. septembra 2021, ktorým sa zriaďuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA III) (Ú. v. EÚ L 330, 20.9.2021, s. 1).

⁽⁹⁾ Nariadenie Rady (Euratom) 2021/948 z 27. mája 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky nástroj pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti jadrovej bezpečnosti dopĺňajúci Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa na základe Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu a ktorým sa zrušuje nariadenie (Euratom) č. 237/2014 (Ú. v. EÚ L 209, 14.6.2021, s. 79).

⁽¹⁰⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1257/96 z 20. júna 1996 o humanitárnej pomoci (Ú. v. ES L 163, 27.1996, s. 1).

⁽¹¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie, stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1290/2013 a (EÚ) č. 1291/2013 (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 1).

⁽¹²⁾ Nariadenie Rady (Euratom) 2021/765 z 10. mája 2021, ktorým sa stanovuje výskumný a vzdelávací program Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu na obdobie 2021 – 2025, ktorým sa dopĺňa program Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie a o zrušení nariadenia (Euratom) 2018/1563 (Ú. v. EÚ L 167 I, 12.5.2021, s. 81).

⁽¹³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/694 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje program Digitálna Európa a zrušuje rozhodnutie (EÚ) 2015/2240 (Ú. v. EÚ L 166, 11.5.2021, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/847 z 20. mája 2021, ktorým sa zriaďuje program „Fiscalis“ pre spoluprácu v oblasti zdaňovania a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1286/2013 (Ú. v. EÚ L 188, 28.5.2021, s. 1).

program Colníctvo pre spoluprácu v colnej oblasti zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/444 ⁽¹⁵⁾, Erasmus+ zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/817 ⁽¹⁶⁾, program EU4Health zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/522 ⁽¹⁷⁾, program Kreatívna Európa zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/818 ⁽¹⁸⁾,

program pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/783 ⁽¹⁹⁾, Program pre jednotný trh zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/690 ⁽²⁰⁾, mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany, Nástroj na prepájanie Európy zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1153 ⁽²¹⁾ a Program Únie pre boj proti podvodom zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/785 ⁽²²⁾, ako aj iné relevantné programy, a to v súlade s ich príslušnými pravidlami, cieľmi a príslušnými dohodami o pridružení.

- (16) Nástroj by mal prispieť k preklenutiu medzery vo financovaní na Ukrajine do roku 2027, a to predvídateľným, kontinuálnym, riadnym a včasným poskytnutím nenávratnej podpory a vysoko zvýhodnených úverov. Podpora v rámci nástroja by mala pomôcť udržať makrofinančnú stabilitu na Ukrajine a mali by sa ňou zmierniť obmedzenia týkajúce sa vonkajšieho financovania Ukrajiny.
- (17) Je dôležité, aby v rámci nástroja urýchlene začali investície do udržateľnej obnovy, rekonštrukcie a modernizácie Ukrajiny, aby sa podľa možností pomohli zabezpečiť dôstojné životné podmienky pre ukrajinské obyvateľstvo a rekonštruovala kritická infraštruktúra, zaistila tvorba pracovných miest a príjmov a postupne sa znížil objem potrebnej medzinárodnej pomoci a zároveň sa v rámci možností v krajine postihnutej vojnou zabezpečilo zmiernenie škôd na životnom prostredí a aby sa Ukrajina podporila pri zelenej transformácii.
- (18) Strednodobá perspektíva, ktorú poskytuje Plán pre Ukrajinu prostredníctvom jediného nástroja, by mala takisto povzbudiť Ukrajinu, aby nasmerovala investície a reformy smerom k prechodu na zelené, udržateľné, digitálne a inkluzívne hospodárstvo, a pomôcť povzbudiť podobne zmýšľajúcich darcov vrátane darcov zo súkromného sektora k viacročným príspevkom na podporu Ukrajiny. Investície by mali byť v čo najväčšej miere zosúladené s *acquis* Únie v oblasti klímy a životného prostredia a mali by byť v súlade s vykonávaním ukrajinského národného energetického a klimatického plánu.

⁽¹⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/444 z 11. marca 2021, ktorým sa zriaďuje program Colníctvo pre spoluprácu v colnej oblasti a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1294/2013 (Ú. v. EÚ L 87, 15.3.2021, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/817 z 20. mája 2021, ktorým sa zriaďuje Erasmus+: program Únie pre vzdelávanie a odbornú prípravu, mládež a šport a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1288/2013 (Ú. v. EÚ L 189, 28.5.2021, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/522 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje akčný program Únie v oblasti zdravia („program EU4Health“) na obdobie rokov 2021 – 2027 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 282/2014 (Ú. v. EÚ L 107, 26.3.2021, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/818 z 20. mája 2021, ktorým sa zriaďuje program Kreatívna Európa (na obdobie 2021 až 2027) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1295/2013 (Ú. v. EÚ L 189, 28.5.2021, s. 34).

⁽¹⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/783 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Program pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1293/2013 (Ú. v. EÚ L 172, 17.5.2021, s. 53).

⁽²⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/690 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Program pre vnútorný trh, konkurencieschopnosť podnikov vrátane malých a stredných podnikov, oblasť rastlín, zvierat, potravín a krmív a európsku štatistiku (Program pre jednotný trh) a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 99/2013, (EÚ) č. 1287/2013, (EÚ) č. 254/2014 a (EÚ) č. 652/2014 (Ú. v. EÚ L 153, 3.5.2021, s. 1).

⁽²¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1153 zo 7. júla 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1316/2013 a (EÚ) č. 283/2014 (Ú. v. EÚ L 249, 14.7.2021, s. 38).

⁽²²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/785 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Program Únie pre boj proti podvodom a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 250/2014 (Ú. v. EÚ L 172, 17.5.2021, s. 110).

- (19) Úsilie o obnovu, rekonštrukciu a modernizáciu by sa malo opierať o zodpovednosť, úzku spoluprácu a koordináciu Ukrajiny s krajinami a organizáciami poskytujúcimi podporu a o cestu Ukrajiny k prístupu k Únii. Očakáva sa, že dôležitú úlohu v tomto procese zohrajú aj ukrajinské miestne a regionálne správy, ako aj ukrajinské organizácie občianskej spoločnosti, ktoré sa budú podieľať na jeho príprave a kontrole. Partnerská spolupráca a programy zakotvené v partnerstvách medzi mestami a regiónmi v Únii a na Ukrajine už uľahčili poskytovanie humanitárnej pomoci a iných foriem pomoci Ukrajine, a tak poskytujú základ na obohatenie a urýchlenie procesu obnovy, rekonštrukcie a modernizácie.
- (20) Únia by mala takisto podporovať konzultácie a združovanie, pokiaľ ide o miestne a regionálne orgány, ktoré zahŕňajú širokú škálu orgánov verejnej správy na nižšej ako celoštátnej úrovni a jej zložiek vrátane regiónov, obcí, rajónov a hromád a ich združení, ako aj konzultácie a účasť ukrajinských organizácií občianskej spoločnosti. Únia by mala nabádať na ich zmysluplnú účasť na obnove, rekonštrukcii a modernizácii Ukrajiny na základe udržateľného rozvoja a prostredníctvom plnenia cieľov udržateľného rozvoja na miestnej a regionálnej úrovni. Únia by mala uznať a podporovať početné úlohy, ktoré zohrávajú miestne a regionálne orgány pri podpore inkluzívneho a územného prístupu k miestnemu rozvoju vrátane procesov decentralizácie, účasti organizácií občianskej spoločnosti a miestnych komunít, transparentnosti a zodpovednosti, a mala by ďalej posilniť svoju podporu budovania kapacít miestnych a regionálnych orgánov, okrem iného na účely realizácie projektov v rámci nástroja v súlade so zásadou miestnej samosprávy vymedzenou v Európskej charte miestnej samosprávy, ktorej je Ukrajina zmluvnou stranou.
- (21) Únia by mala podporovať prechod k prístupu v prospech Ukrajiny, pričom by mala vychádzať zo skúseností členských štátov. Táto podpora by sa mala zamerať najmä na výmenu skúseností, ktoré členské štáty získali počas svojich vlastných reformných procesov.
- (22) Podpora v rámci nástroja by mala vychádzať aj zo synergií a maximalizovať tieto synergie s kľúčovými organizáciami podporujúcimi reformy a rekonštrukciu Ukrajiny, ako sú skupina EIB, medzinárodné finančné inštitúcie vrátane Svetovej banky, Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj a MMF; európske multilaterálne finančné inštitúcie vrátane EBOR a Rozvojovej banky Rady Európy; a bilaterálne finančné inštitúcie, ako sú rozvojové banky a agentúry na podporu exportu.
- (23) Vzhľadom na neistotu spojenú s vojnou je vhodné, aby bol nástroj schopný poskytnúť podporu Ukrajine za riadne odôvodnených výnimočných okolností, najmä v prípade výrazného zhoršenia vojny, a s cieľom zachovať jej makrofinančnú stabilitu a zabezpečiť dosiahnutie cieľov nástroja. Takéto výnimočné financovanie by sa malo poskytovať na jednotlivé obdobia najviac troch mesiacov, a to len prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia Rady na návrh Komisie, ak sa dospeje k záveru, že Ukrajina nemôže plniť podmienky spojené s formami podpory v rámci nástroja, keď je príjmom podpory, a malo by sa ukončiť, len čo bude splnenie týchto podmienok opäť možné. Takéto výnimočné financovanie by nemalo mať vplyv na financovanie z iných osobitných nástrojov Únie, ktoré by sa mali mobilizovať v prípade prírodných katastrof alebo iných núdzových situácií v oblasti humanitárnej pomoci alebo civilnej ochrany. V prípade potreby by mohlo byť výnimočné financovanie v rámci nástroja dostupné už pred prijatím Plánu pre Ukrajinu a uzavretím rámcovej dohody. Mohlo by prípadne ísť o doplnok k výnimočnému preklenovaciemu financovaniu.
- (24) Rámec politiky rozširovania vymedzený Európskou radou a Radou, Dohoda o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej⁽²³⁾ (ďalej len „dohoda o pridružení“), vrátane prehĺbenej a komplexnej zóny voľného obchodu, mnohostranné dohody, ktorých je Únia zmluvnou stranou, a iné dohody, ktorými sa zakladá právne záväzný vzťah s Ukrajinou, ako aj uznesenia Európskeho parlamentu, oznámenia Komisie a spoločné oznámenia Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku by mali tvoriť celkový politický rámec na vykonávanie tohto nariadenia. Komisia by mala zabezpečiť súdržnosť medzi podporou podľa nástroja a rámcom politiky rozširovania.

⁽²³⁾ Ú. v. EÚ L 161, 29.5.2014, s. 3.

- (25) V článku 49 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) sa stanovuje, že každý európsky štát, ktorý rešpektuje hodnoty úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám a je odhodlaný tieto hodnoty podporovať, môže požiadať o členstvo v Únii. Tieto hodnoty sú spoločné členským štátom v spoločnosti, v ktorej prevláda inkluzívnosť, pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rodová rovnosť.
- (26) Európsky štát, ktorý požiadal o pristúpenie k Únii, sa môže stať členským štátom Únie, len keď sa potvrdí, že úplne spĺňa kritériá pristúpenia stanovené na zasadnutí Európskej rady v Kodani v júni 1993 (ďalej len „kodanské kritériá“), a za predpokladu, že Únia má kapacitu integrovať nového člena. Kodanské kritériá sa týkajú stability inštitúcií, ktoré sú zárukou demokracie, právneho štátu, ľudských práv a rešpektovania a ochrany menšín, existencie fungujúceho trhového hospodárstva a schopnosti čeliť konkurenčnému tlaku a trhovým silám v rámci Únie, ako aj schopnosti prevziať na seba nielen práva, ale aj povinnosti vyplývajúce zo zmlúv vrátane plnenia cieľov politickej, hospodárskej a menovej únie.
- (27) Zvýšenie úsilia Ukrajiny pri reforme politických, právnych a hospodárskych systémov s ohľadom na členstvo v Únii je v spoločnom záujme Únie a Ukrajiny. Udelenie štatútu kandidátskej krajiny Ukrajine je geostrategickou investíciou Únie do mieru, bezpečnosti, stability a prosperity v Európe a umožňuje Únii lepšie reagovať na globálne výzvy. Poskytuje aj väčšie hospodárske a obchodné príležitosti k vzájomnému prospechu Únie a Ukrajiny a zároveň podporuje postupnú transformáciu krajiny. Perspektíva členstva v Únii má silný transformačný účinok, ktorý prináša pozitívne demokratické, politické, ekonomické a spoločenské zmeny.
- (28) Pre ukrajinské úsilie o členstvo v Únii má zásadný význam osvojenie si základných hodnôt Únie a zaviazanie sa k nim. V súlade s tým je dôležité, aby Ukrajina prevzala zodpovednosť a plne sa zaviazala k hodnotám Únie, ako aj k presadzovaniu globálneho poriadku založeného na pravidlách a hodnotách a dôrazne vykonávala potrebné reformy v záujme svojich občanov.
- (29) Rekonštrukcia po škodách spôsobených útočnou vojnou Ruska sa nemôže obmedziť len na obnovu toho, čo bolo zničené, do stavu pred vojny. Rekonštrukcia ponúka príležitosť podporiť Ukrajinu v jej procese integrácie do vnútorného trhu, ako aj v urýchlení jej udržateľnej zelenej a digitálnej transformácie v súlade s politikami Únie a zároveň posilniť hospodársku integráciu s Úniou a podporiť sociálno-ekonomický rozvoj a cezhraničnú spoluprácu. Nástrojom by sa preto mala podporovať rekonštrukcia spôsobom, ktorým sa modernizuje a zlepšuje ukrajinské hospodárstvo na základe pravidiel a noriem Únie investovaním do transformácie Ukrajiny na udržateľné zelené, digitálne a inkluzívne hospodárstvo, čo bude prospešné pre spoločnosť ako celok s osobitným dôrazom na potreby zraniteľných skupín. Rekonštrukcia kultúrneho dedičstva by mala byť založená na vnútroštátnych, medzinárodných a európskych postupoch, na textoch stanovujúcich štandardy, na zásadách ako je Nový európsky Bauhaus, a získaných poznatkoch a mala by byť v súlade s Európskymi zásadami kvality pre zásahy financované Úniou, ktoré majú potenciálny dosah na kultúrne dedičstvo. Osobitná pozornosť by sa mala venovať zabezpečeniu udržateľnosti a primeranej ochrany činností financovaných v rámci nástroja vzhľadom na kybernetickobezpečnostné riziká a celkový panorámu hrozieb.
- (30) V súlade s potrebou podporovať obnovu a rekonštrukciu Ukrajiny udržateľným a nadčasovým spôsobom by sa v rámci možností v krajine postihnutej vojnou z nástroja nemali podporovať činnosti alebo opatrenia, ktoré propagujú investície do fosílnych palív alebo ktoré nedodržiavajú zásadu „nespôsobať významnú škodu“, okrem iného aj z hľadiska biodiverzity alebo klímy, pokiaľ takéto činnosti alebo opatrenia nie sú nevyhnutne potrebné na dosiahnutie cieľov nástroja. Takéto činnosti alebo opatrenia by sa týkali napríklad pokračovania hospodárskych činností alebo riešenia naliehavých potrieb obnovy a rekonštrukcie. Mali by zohľadňovať potrebu obnovy a modernizácie infraštruktúry a obnovy prírodného prostredia poškodeného vojnou odolným spôsobom. V prípade potreby by ich mali sprevádzať vhodné opatrenia na zabránenie, prevenciu alebo zníženie týchto účinkov, a ak je to možné, na ich kompenzáciu.

- (31) Nástrojom by sa malo prispievať k dodržiavaniu Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy ⁽²⁴⁾ a Parížskej dohody prijatej podľa uvedeného dohovoru ⁽²⁵⁾ (ďalej len „Parížska dohoda“), Dohovoru Organizácie Spojených národov o biologickej diverzite ⁽²⁶⁾ a Dohovoru Organizácie Spojených národov o boji proti rozširovaniu púští v krajinách vážne postihnutých suchom a/alebo rozširovaním púští, najmä v Afrike ⁽²⁷⁾, a nemalo by sa ním prispievať k zhoršovaniu životného prostredia ani by sa ním životné prostredie alebo klíma nemali poškodzovať. Konkrétne by finančné prostriedky pridelené v rámci nástroja mali byť v súlade s dlhodobým cieľom udržať nárast globálnej priemernej teploty výrazne pod 2 °C v porovnaní s predindustriálnou úrovňou a pokračovať v úsilí o obmedzenie nárastu teploty na 1,5 °C v porovnaní s predindustriálnou úrovňou. Mali by byť aj v súlade s cieľom zvýšiť schopnosť prispôbiť sa nepriaznivým účinkom zmeny klímy a podporiť odolnosť proti zmene klímy, ako aj s podporou zachovania biodiverzity, obehového hospodárstva a nulového znečistenia. Osobitná pozornosť by sa mala venovať činnostiam, ktoré vytvárajú súvisiace prínosy a splňajú viaceré ciele vrátane cieľov v oblasti klímy, biodiverzity a životného prostredia. Vzhľadom na obrovské škody na životnom prostredí spôsobené útočnou vojnou Ruska by nástroj mohol prispieť k riešeniu výziev, ktoré z nich vyplývajú. Nástroj by mal v čo najväčšej možnej miere prispievať k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, ochrane životného prostredia vrátane zachovania biodiverzity, a k zelenej transformácii alebo k riešeniu výziev, ktoré z toho vyplývajú. Tento príspevok by v rámci možností v krajine postihnutej vojnou mal dosiahnuť aspoň 20 % celkovej sumy zodpovedajúcej podpore v rámci investičného rámca pre Ukrajinu a investícií v rámci Plánu pre Ukrajinu. Táto suma by sa mala podľa potreby a vhodnosti vypočítať na základe koeficientov použitých v existujúcich metodikách pre klímu a biodiverzitu, ako je najmä v prílohe VI k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 ⁽²⁸⁾, a v ďalších oblastiach intervencie, po ich prispôbení kontextu nástroja.
- (32) Cieľom nástroja by malo byť zlepšenie informovanosti o trestných činoch proti životnému prostrediu a boj proti nim na Ukrajine, podpora kyjevského Protokolu o registroch uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok a zabezpečenie dodržiavania práva v oblasti ochrany životného prostredia.
- (33) Opatrenia financované v rámci nástroja mali byť v rámci možností vojnou postihnutej krajiny v súlade s klimatickými a environmentálnymi normami Únie. V týchto opatreniach by sa mala zohľadňovať aj zmena klímy, ochrana životného prostredia, ľudské práva, mier, demokracia, rodová rovnosť a nediskriminácia a v relevantných prípadoch znižovanie rizika katastrof, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja. Podpora v rámci nástroja by sa mala riadiť aj zásadou „na nikoho nezabudnúť“ a mala by byť zameraná na zabezpečenie vyváženého pridelovania a využívania zdrojov na základe potrieb.
- (34) Vykonávanie tohto nariadenia by sa malo riadiť zásadami rovnosti, inkluzívnosti a nediskriminácie, ako sa uvádza v stratégiách Únie rovnosti. Malo by predchádzať násiliu páchanému na ženách, rodovo motivovanému násiliu a domácejmu násiliu a bojovať proti nim. Mala by sa ním podporovať zmysluplná účasť žien na rozhodovacích procesoch, podporovať a presadzovať rodovú rovnosť, posilnenie postavenia žien a dievčat a ochrana a presadzovanie ich práv, pričom by sa mali zohľadniť akčné plány EÚ pre rodovú rovnosť a príslušné závery Rady a medzinárodné dohovory. Nástroj by mal pomôcť riešiť výzvy v oblasti sociálneho zdravia vrátane duševného zdravia ako nevyhnutnosti zdravej povojnovej spoločnosti a s osobitným zameraním na deti. Vykonávanie nástroja by malo byť v súlade s Dohovorom Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím ⁽²⁹⁾ a malo by sa pri ňom zabezpečiť zapojenie príslušných zainteresovaných strán do rozhodovacích procesov, ako aj prístupnosť jeho investícií a technickej pomoci. Nástroj by mal byť tiež v súlade s Dohovorom Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa a mali by sa ním podporovať deti a mládež ako kľúčoví aktéri zmien a prispievatelia k realizácii Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj.

⁽²⁴⁾ Ú. v. ES L 33, 7.2.1994, s. 13.

⁽²⁵⁾ Ú. v. EÚ L 282, 19.10.2016, s. 4.

⁽²⁶⁾ Ú. v. ES L 309, 13.12.1993, s. 3.

⁽²⁷⁾ Ú. v. ES L 83, 19.3.1998, s. 3.

⁽²⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

⁽²⁹⁾ Ú. v. EÚ L 23, 27.1.2010, s. 35.

- (35) Posilňovanie právneho štátu vrátane nezávislosti súdnictva, podpora úsilia o deoligarchizáciu a boj proti korupcii a osobitne proti korupcii na vysokej úrovni, praniu špinavých peňazí, vyhýbaniu sa daňovým povinnosťami, daňovým únikom, daňovým podvodom a organizovanej trestnej činnosti, posilňovanie transparentnosti vrátane prístupu verejnosti k informáciám, dobrá správa vecí verejných na všetkých úrovniach a účasť organizácií občianskej spoločnosti vrátane organizácií na ochranu ľudských práv, ochrana slobodných a pluralitných médií a posilnenie reformy verejnej správy, a to aj v oblastiach verejného obstarávania, hospodárskej súťaže a štátnej pomoci sú naďalej kľúčovými výzvami, ktoré zohrávajú zásadnú úlohu v tom, aby sa Ukrajina priblížila k Únii a v plnej miere pripravila na prevzatie záväzkov vyplývajúcich z členstva v Únii. So zreteľom na dlhodobejšiu povahu reforiem realizovaných v uvedených oblastiach a na potrebu zaznamenávať dosiahnutý pokrok by sa podporou poskytovanou v rámci nástroja mali tieto otázky riešiť čo najskôr.
- (36) Únia by v súlade so zásadou participatívnej demokracie a na účely posilnenia brzd a protiváh mala podporovať posilňovanie parlamentných kapacít, parlamentný dohľad, demokratické postupy a spravodlivé zastúpenie na Ukrajine, ako aj zmysluplnú účasť regiónov a obcí a občianskej spoločnosti vo všetkých fázach demokratického procesu, čo umožní posilniť demokratickú kontrolu. Plán pre Ukrajinu by mal preukázať, ako bola zmysluplná účasť zainteresovaných strán naplánovaná a uskutočnená prostredníctvom konzultácií, s dostatočným časovým rámcom a transparentnosťou a s jasnými postupmi nadväzujúcimi na poskytnuté vstupy. Verchovna rada by mala byť v súlade s ústavným poriadkom Ukrajiny informovaná vo všetkých fázach životného cyklu nástroja a mali by sa s ňou viesť konzultácie. Mali by sa zohľadniť výsledky všetkých uskutočnených diskusií alebo vydaných stanovísk Verchovej rady k Plánu pre Ukrajinu.
- (37) Posilnená strategická a operačná spolupráca medzi Úniou a Ukrajinou v oblasti bezpečnosti zohráva kľúčovú úlohu pri účinnom a efektívnom riešení bezpečnostných hrozieb vrátane hybridných hrozieb, ako sú kybernetické hrozby, ako aj odolnosti voči dezinformáciám, zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničnému zasahovaniu, organizovanej trestnej činnosti a terorizmu.
- (38) Činnosťami v rámci nástroja by sa mali v súlade s článkom 21 ods. 2 písm. c) Zmluvy o EÚ a v súlade s účelmi a zásadami Charty Organizácie Spojených národov vo vhodných prípadoch podporovať opatrenia na budovanie dôvery a procesy, ktorými sa podporuje spravodlivosť, hľadanie pravdy, komplexná obnova po skončení konfliktu v záujme inkluzívnej mierovej spoločnosti a odškodnenie a záruky neopakovania, ako aj získavanie dôkazov o zločinoch spáchaných počas vojny a v relevantných prípadoch sprístupnenie relevantných zistení. Osobitná pozornosť by sa mala venovať podpore formálnej, informálnej a neformálnej výchovy k mieru.
- (39) Podpora poskytnutá v rámci nástroja by sa mala sprístupniť pod základnou podmienkou, že Ukrajina bude naďalej rešpektovať účinné demokratické mechanizmy a inštitúcie vrátane pluralitného parlamentného systému a právneho štátu a zaručí dodržiavanie ľudských práv vrátane práv osôb, ktoré patria k menšinám.
- (40) Podpora v rámci nástroja, a to aj na ceste Ukrajiny k pristúpeniu, by sa mala poskytovať na splnenie všeobecných a špecifických cieľov na základe stanovených kritérií a s jasnými podmienkami.
- (41) Všeobecnými cieľmi nástroja by okrem iného mala byť pomoc Ukrajine pri riešení sociálnych, hospodárskych, psychologických a environmentálnych dôsledkov vojny, príspevanie k rekonštrukcii vrátane mierovej obnovy, rekonštrukcie, revitalizácie a modernizácie krajiny, podpora sociálnej a územnej súdržnosti, demokratickej, hospodárskej a environmentálnej odolnosti a postupnej integrácie do hospodárstva a trhov Únie a sveta, ako aj pri vzostupnej hospodárskej, sociálnej a environmentálnej konvergencii smerom k normám Únie a príprava Ukrajiny na budúce členstvo v Únii podporou jej prístupového procesu. Tieto ciele by sa mali sledovať vzájomne sa posilňujúcim spôsobom.

- (42) Nástrojom by sa v súlade s Európskym pilierom sociálnych práv mala podporovať solidarita, integrácia a sociálna spravodlivosť s cieľom vytvoriť a udržať kvalitné pracovné miesta a udržateľný a inkluzívny rast, zabezpečiť rovnosť príležitostí, vzdelávanie a sociálnu ochranu a prístup k nim, chrániť skupiny v zraniteľných situáciách a zlepšiť životnú úroveň. Nástrojom by sa malo prispievať aj k boju proti chudobe a riešeniu nezamestnanosti a mal by viesť k vytváraniu kvalitných pracovných miest a začleňovaniu a integrácii znevýhodnených skupín. Nástrojom by sa mali poskytovať príležitosti na investície do zručností, a to aj prostredníctvom odborného vzdelávania a prípravy zameraných na prípravu pracovnej sily na digitálnu a zelenú transformáciu. Malo by sa ním takisto umožniť posilnenie sociálneho dialógu, infraštruktúry a služieb.
- (43) Nástrojom by sa mal zabezpečiť súlad a komplementárnosť so všeobecnými cieľmi vonkajšej činnosti Únie stanovenými v článku 21 Zmluvy o EÚ vrátane dodržiavania základných práv a zásad, ako aj ochrany a podpory ľudských práv, demokracie a základných zásad právneho štátu vrátane boja proti korupcii, súdnictva, verejnej správy, dobrej správy vecí verejných a transparentnosti a zodpovednosti.
- (44) Vzhľadom na neistotu spojenú s útočnou vojnou Ruska by mal byť nástroj flexibilný, aby Únii umožnil riešiť potreby Ukrajiny formou diverzifikovaného súboru nástrojov, ktorý poskytuje financovanie ukrajinského štátu, podporu krátkodobých priorít obnovy a rekonštrukcie, podporu investícií a prístupu k financiam, ako aj technickú pomoc a budovanie kapacít a ďalšie príslušné činnosti.
- (45) Podpora Únie by sa mala opierať o tri piliere, a to o pilier finančnej podpory pre Ukrajinu na realizáciu reforiem a investícií, ako aj na udržiavanie makrofinančnej stability krajiny, ako sa uvádza v Pláne pre Ukrajinu; pilier investičného rámca pre Ukrajinu s cieľom mobilizovať investície a zlepšiť prístup k financovaniu, a pilier prístupovej pomoci na mobilizáciu technických odborných znalostí a budovanie kapacít.
- (46) Keďže potreby obnovy, rekonštrukcie a modernizácie Ukrajiny sú značné a nemožno ich pokryť len z rozpočtu Únie, úlohu pri ich riešení by mali zohrávať verejné aj súkromné investície. Nástrojom by sa mala umožniť včasná mobilizácia verejných aj súkromných investícií a malo by sa umožniť zvýšenie podpory pre investície do dlhodobej rekonštrukcie, ak to okolnosti umožnia, a to aj s ohľadom na vykonávaciu a absorpčnú kapacitu Ukrajiny. Mobilizácia súkromných investícií prostredníctvom nástroja by mala prispievať k dlhodobej konkurencieschopnosti a inovačnej kapacite Ukrajiny.
- (47) Rusko musí niesť plnú zodpovednosť a zaplatiť za obrovské škody spôsobené svojou útočnou vojnou proti Ukrajine, ktorá predstavuje flagrantné porušenie Charty Organizácie Spojených národov. Únia a jej členské štáty by sa mali v úzkej spolupráci s ďalšími medzinárodnými partnermi naďalej usilovať o dosiahnutie tohto cieľa v súlade s právom Únie a medzinárodným právom, pričom by mali zohľadniť závažné porušenie zákazu použitia sily zo strany Ruska zakotveného v článku 2 ods. 4 Charty Organizácie Spojených národov a zásad zodpovednosti štátu za medzinárodne protiprávne činy zo strany Ruska, a to vrátane povinnosti nahradiť spôsobenú škodu, ktorú možno finančne vyčíslieť. Okrem iného je dôležité, aby sa v koordinácii s medzinárodnými partnermi dosiahol pokrok v otázke, ako by sa mimoriadne príjmy súkromných subjektov, ktoré pochádzajú priamo z imobilizovaných ruských aktív, mohli v súlade s platnými zmluvnými záväzkami a s právom Únie a medzinárodným právom nasmerovať na podporu Ukrajiny a jej obnovy a rekonštrukcie.
- (48) Celková maximálna suma podpory Únie v rámci nástroja by mala byť 50 miliárd EUR v bežných cenách na obdobie rokov 2024 až 2027 pre všetky typy podpory. Vzhľadom na meniace sa okolnosti a ciele samotného nástroja musí podpora Únie zabezpečiť rovnováhu medzi flexibilitou a programovateľnosťou.

- (49) Pokiaľ ide o podporu Únie inú ako vo forme úverov, toto nariadenie by sa malo financovať z Rezervy pre Ukrajinu a v súlade s ňou sa uplatňovať, ako sa stanovuje v nariadení Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 ⁽³⁰⁾, a to do výšky 17 miliárd EUR na obdobie rokov 2024 až 2027. Táto maximálna suma nepredstavuje pre Európsky parlament a Radu v priebehu ročného rozpočtového postupu hlavnú referenčnú sumu v zmysle bodu 18 Medziinštitucionálnej dohody zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov ⁽³¹⁾. Potenciálne príjmy by mohli vzniknúť na základe príslušných právnych aktov týkajúcich sa použitia mimoriadnych príjmov súkromných subjektov pochádzajúcich priamo z imobilizovaných aktív Centrálnej banky Ruska.
- (50) V súlade s článkom 10b nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2093 by mobilizácia Rezervy pre Ukrajinu mala umožniť poskytnutie ročnej maximálnej sumy na podporu poskytovanú v inej forme ako vo forme úverov vo výške 5 miliárd EUR. Nevyužitá časť tejto ročnej maximálnej sumy podpory poskytovanej v inej forme ako vo forme úverov by mala zostať k dispozícii počas zostávajúcej časti obdobia, na ktoré je nástroj zriadený.
- (51) V rámci restriktívnych opatrení Únie, ktoré boli prijaté na základe článku 29 Zmluvy o EÚ a článku 215 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), sa nesmú priamo ani nepriamo poskytnúť žiadne finančné prostriedky ani hospodárske zdroje označeným právnickým osobám, subjektom alebo orgánom ani v ich prospech. Takéto označené právnické osoby, subjekty alebo orgány a právnické osoby, subjekty alebo orgány nimi vlastnené alebo ovládané preto nemôžu byť podporované z nástroja.
- (52) Viazané rozpočtové prostriedky a zodpovedajúce platobné rozpočtové prostriedky z Rezervy pre Ukrajinu by sa mali každoročne mobilizovať v rozpočte nad rámec stropov viacročného finančného rámca.
- (53) V prípade časti podpory z nástroja poskytovanej vo forme úverov je vhodné rozšíriť záruku z rozpočtu Únie na finančnú pomoc, ktorá sa poskytuje Ukrajine a ktorá je schválená v súlade s článkom 220 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 ⁽³²⁾. V dôsledku toho sa nariadením (EÚ, Euratom) 2020/2093 mobilizujú potrebné rozpočtové prostriedky v rozpočte Únie nad rámec stropov viacročného finančného rámca pre finančnú pomoc Ukrajine, ktoré sú k dispozícii do konca roka 2027.
- (54) Pri dodržiavaní zásady, že rozpočet Únie sa stanovuje každoročne, by sa mala stanoviť možnosť uplatňovať flexibilitu v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2018/1046 na iné politiky, konkrétne na prenosy a opätovné viazanie finančných prostriedkov, aby sa zabezpečilo účinné využívanie finančných prostriedkov Únie, čím sa maximalizujú finančné prostriedky Únie dostupné v rámci nástroja.
- (55) Obmedzenia oprávnenosti v postupoch udeľovania zákaziek v rámci nástroja by mali byť stanovené v náležitých prípadoch z dôvodu osobitej povahy činnosti alebo vtedy, keď činnosť ovplyvňuje bezpečnosť alebo verejný poriadok.
- (56) S cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie nástroja Ukrajina potrebuje zaručiť prístup verejnosti k informáciám o možnostiach financovania v rámci nástroja a slobodnú a spravodlivú hospodársku súťaž počas výberových konaní a postupov prideľovania grantov v rámci nástroja. Nástroj by mal prispieť k uľahčeniu integrácie Ukrajiny do európskych hodnotových reťazcov, pričom všetky dodávky a materiály financované a obstarávané v rámci nástroja by mali pochádzať z členských štátov, z Ukrajiny, od partnerov zo západného Balkánu, z Gruzínska

⁽³⁰⁾ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 11).

⁽³¹⁾ Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

⁽³²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

a Moldavska, od zmluvných strán Dohody o Európskom hospodárskom priestore a z krajín, ktoré poskytujú Ukrajine úroveň podpory porovnateľnú s úrovňou, ktorú poskytuje Únia, s prihliadnutím na veľkosť ich hospodárstiev a pre ktoré Komisia stanovila recipročný prístup k vonkajšej pomoci na Ukrajinu, ibaže by nebolo možné dodávky a materiály získať za primeraných podmienok v žiadnej z uvedených krajín. V takom prípade by o tom Komisia mala informovať Radu.

- (57) Únia by sa mala usilovať o čo najefektívnejšie využitie dostupných zdrojov s cieľom optimalizovať dosah svojej vonkajšej činnosti. Malo by sa to dosiahnuť súdržnosťou, konzistentnosťou a komplementárnosťou s ostatnými nástrojmi Únie na financovanie vonkajšej činnosti, ako aj synergiami s inými politikami a programami Únie. V záujme maximalizácie vplyvu kombinovaných zásahov na dosiahnutie spoločného cieľa by malo byť možné nástrojom prispieť k činnostiam v rámci iných programov, a to bez toho, aby sa tým spôsobilo zdvojovanie podporných opatrení.
- (58) Únia by mala podporovať mnohostranný prístup k celosvetovým statkom a výzvam založený na pravidlách a hodnotách a v tejto súvislosti by mala spolupracovať s členskými štátmi, partnerskými krajinami, medzinárodnými organizáciami a inými darcami.
- (59) Vzhľadom na potrebu koordinovať medzinárodnú podporu obnovy, rekonštrukcie a modernizácie Ukrajiny by členské štáty, tretie krajiny, medzinárodné organizácie, medzinárodné finančné inštitúcie alebo iné zdroje mali mať možnosť prispieť k vykonávaniu nástroja. Takéto príspevky by sa mali implementovať v súlade s rovnakými pravidlami a podmienkami a mali by predstavovať vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 2 písm. a) bodu ii) a článku 21 ods. 2 písm. d) a e) nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046. Podpora v rámci nástroja by sa mala, v rozsahu v akom je to možné, začleniť do medzinárodného úsilia o finančnú architektúru na obnovu Ukrajiny a koordinovať s príslušnými darcami a medzinárodnými finančnými inštitúciami.
- (60) Komisia a členské štáty by mali zabezpečiť súdržnosť, konzistentnosť, komplementárnosť a transparentnosť svojej podpory, a to najmä prostredníctvom pravidelných konzultácií a častých výmen informácií v priebehu rôznych etáp cyklu podpory s relevantnými zainteresovanými stranami, a to aj na miestnej a regionálnej úrovni. Vzhľadom na prítomnosť rôznych medzinárodných darcov by sa mali takisto vykonať potrebné kroky na zaistenie lepšej koordinácie a komplementárnosti s inými darcami, a to aj prostredníctvom pravidelných konzultácií a strategických kontaktov. V tejto súvislosti by sa ako už zavedené fórum pre takúto výmenu mala využívať multiagentúrna platforma na koordináciu darcov pre Ukrajinu.
- (61) Na toto nariadenie by sa mali vzťahovať horizontálne rozpočtové pravidlá prijaté Európskym parlamentom a Radou na základe článku 322 ZFEÚ. Uvedené pravidlá sú stanovené v nariadení (EÚ, Euratom) 2018/1046 a určujú najmä postupy zostavovania a plnenia rozpočtu prostredníctvom grantov, cien, verejného obstarávania, nepriameho riadenia, finančných nástrojov, rozpočtových záruk, finančnej pomoci a refundácie výdavkov externých expertov a zabezpečujú kontroly zodpovednosti finančných aktérov.
- (62) Typy financovania a spôsoby vykonávania podľa tohto nariadenia by sa mali vyberať na základe ich schopnosti dosiahnuť ciele nástroja a priniesť výsledky, a to najmä pri zohľadnení nákladov na kontroly, administratívnej záťaže a očakávaného rizika nesúladu. Pri tejto voľbe by sa malo zväziť aj využitie jednorazových platieb, paušálnych sadziieb a jednotkových nákladov, ako aj financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi, v zmysle článku 125 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.
- (63) S Ukrajinou by sa mala uzavrieť rámcová dohoda s cieľom stanoviť zásady finančnej spolupráce medzi Úniou a Ukrajinou vrátane potrebných mechanizmov kontroly a auditu výdavkov a zabezpečiť, aby Ukrajina dosiahla vysokú úroveň ochrany finančných záujmov Únie porovnateľnú s úrovňou stanovenou v nariadení (EÚ, Euratom) 2018/1046 a iných súvisiacich právnych predpisoch Únie (ďalej len „rámcová dohoda“). S Ukrajinou by sa mali uzavrieť aj dohody o financovaní a o úvere, v prípade potreby v závislosti od dotknutého piliera, s cieľom vymedziť podmienky uvoľnenia finančných prostriedkov.

- (64) Odchylné od článku 209 ods. 3 prvého, druhého a štvrtého pododseku nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 je vhodné, aby vrátené platby a príjmy vytvorené finančným nástrojom podporovaným podľa tohto nariadenia predstavovali vnútorné pripísané príjmy nástroja alebo jeho nástupníkeho programu.
- (65) Odchylné od článku 213 ods. 4 písm. a) nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 je vhodné, aby prebytok z rezervy na Záruku pre Ukrajinu predstavoval vnútorné pripísané príjmy pre nástroj alebo jeho nástupnícky program.
- (66) V rámci piliera I nástroja by sa malo poskytovať financovanie na podporu vykonávania Plánu pre Ukrajinu, v ktorom sa stanovuje reformný a investičný program Ukrajiny zameraný na dosiahnutie všeobecných a špecifických cieľov nástroja, ktorý by mal byť takisto začlenený do rámca hospodárskej a fiškálnej politiky. Financovanie v rámci piliera I by sa malo poskytovať po uspokojivom splnení podmienok stanovených v Pláne pre Ukrajinu.
- (67) Ukrajina by mala Plán pre Ukrajinu vypracovať ako súdržnú, komplexnú a primerane vyváženú reakciu na účely obnovy a modernizácie Ukrajiny, podpory jej hospodárskej, sociálnej a environmentálnej obnovy, udržateľného rozvoja a jej pokroku smerom k pristúpeniu k Únii. Plán pre Ukrajinu ako taký by bol tiež základom pre ostatných darcov, aby určili prioritné oblasti financovania rekonštrukcie Ukrajiny a podporili zodpovednosť, súdržnosť a ďalšie príspevky na tento účel. S týmto cieľom by Ukrajina mala zabezpečiť, aby pripravený Plán pre Ukrajinu pokrýval jej potreby obnovy, rekonštrukcie a modernizácie integrovaným spôsobom, pričom by sa malo určiť, do akej miery sa očakáva, že opatrenia Plánu pre Ukrajinu bude financovať Únia prostredníctvom nástroja. Pri príprave Plánu pre Ukrajinu by Ukrajina mala zohľadniť podporu poskytovanú v rámci iných programov Únie, ako aj podporu od iných darcov. Ukrajina by mala vypracovať Plán pre Ukrajinu a zabezpečiť, aby ostatní darcovia mohli prispieť k podpore opatrení Plánu pre Ukrajinu, a to aj zvýšením finančných prostriedkov dostupných v rámci nástroja. Plánom pre Ukrajinu by sa mala zabezpečiť náležitá koordinácia a komplementárnosť s príslušnými darcami a medzinárodnými finančnými inštitúciami.
- (68) Hoci by mal Plán pre Ukrajinu predstavovať základ pre podporu poskytovanú v rámci piliera I nástroja, mal by slúžiť aj ako referenčný bod pre podporu poskytovanú v rámci pilierov II a III nástroja. Opatrenia financované v rámci pilierov II a III by mali podporovať ciele a vykonávanie Plánu pre Ukrajinu.
- (69) Plán pre Ukrajinu by mal obsahovať reformné a investičné opatrenia spolu s kvalitatívnymi a kvantitatívnymi krokmi na dosiahnutie uspokojivého splnenia týchto opatrení, a orientačný harmonogram ich vykonávania. Opatrenia, ktoré sa začali uplatňovať od 1. januára 2023, by mali byť výnimočne oprávnené.
- (70) V Pláne pre Ukrajinu by sa mali stanoviť podmienky odrážajúce očakávaný pokrok, ktorý sa má dosiahnuť pri vykonávaní opatrení, ktoré obsahuje. Tieto podmienky by mali mať formu kvalitatívnych alebo kvantitatívnych krokov. Takéto kroky by sa mali realizovať do 31. decembra 2027, hoci by malo byť možné, aby celkové dokončenie opatrení, na ktoré sa tieto kroky vzťahujú, nastalo neskôr ako v roku 2027. Vzhľadom na potrebu zabezpečiť makrofinančnú stabilitu Ukrajiny a zároveň podporiť jej úsilie o obnovu, rekonštrukciu a modernizáciu v súvislosti s pristúpením k Únii by mal Plán pre Ukrajinu zahŕňať najmä podmienky súvisiace so základnými požiadavkami, ako je makrofinančná stabilita, dohľad nad rozpočtom a riadenie verejných financií, ktoré môžu byť vymedzené tak, aby odrážali uspokojivý pokrok pri ich plnení, a sektorovými a štrukturálnymi reformami a investíciami. Platby by mali byť primerane štruktúrované podľa takýchto kategórií podmienok, ktoré odrážajú ciele nástroja.
- (71) Pri príprave a vykonávaní Plánu pre Ukrajinu Ukrajinou by sa mala zohľadniť najmä situácia v ukrajinských regiónoch a obciach so zreteľom na ich špecifické potreby v oblasti obnovy a rekonštrukcie, reforiem, modernizácie a decentralizácie, a to po zmysluplnej konzultácii s regionálnymi, miestnymi, mestskými a inými orgánmi verejnej moci, ako aj organizáciami občianskej spoločnosti v súlade so zásadou viacúrovňového riadenia a s prihliadnutím na prístup zdola nahor. Ak sú k dispozícii miestne plány obnovy, mali by sa zohľadniť. V tejto súvislosti by sa mal Plánom pre Ukrajinu najmä posilniť hospodársky, sociálny, environmentálny a územný rozvoj ukrajinských regiónov a obcí a mala by sa podporiť reforma decentralizácie na celej Ukrajine a približovanie sa k normám Únie.

Plánom pre Ukrajinu by sa malo zabezpečiť aj zapojenie orgánov na nižšej ako celoštátnej úrovni, najmä obcí, do rozhodovania o použití podpory v procese rekonštrukcie na miestnej úrovni, ako aj to, aby projekty rekonštrukcie vybrané a realizované týmito orgánmi na nižšej ako celoštátnej úrovni predstavovali primerane významný podiel na danej podpore.

- (72) Dokončenie reformy v oblasti decentralizácie ako udržateľného a nezvratného prvku viacúrovňovej správy na Ukrajine je dôležitou prioritou. Táto reforma by mala zahŕňať jasné vymedzenie právomocí medzi ústrednou a miestnou úrovňou, vhodné vnútorné štruktúry pre správu obcí a primeraný rámec dohľadu nad miestnymi orgánmi v súlade s Európskou chartou miestnej samosprávy, ako aj pokračovanie v práci na udelení právnej subjektivity obciam podľa verejného práva na základe európskej praxe a v súlade s ústavným poriadkom Ukrajiny.
- (73) Plán pre Ukrajinu by mal obsahovať aj podrobné vysvetlenie ukrajinského systému a plánovaných opatrení na účinnú prevenciu, odhaľovanie a nápravu nezrovnalostí, korupcie a osobitne podvodov, všetkých foriem korupcie vrátane korupcie na vysokej úrovni alebo akéhokoľvek iného protiprávneho konania, ktoré má vplyv na finančné záujmy Únie, a konfliktov záujmov, podrobné vysvetlenie svojho systému a plánovaných opatrení na účinné vyšetrovanie a stíhanie trestných činov, ktoré majú vplyv na finančné prostriedky poskytované v rámci nástroja, a podrobné vysvetlenie opatrení, ktorých cieľom je zabrániť dvojitému financovaniu z nástroja a iných programov Únie alebo od darcov. Opatrenia v rámci Plánu pre Ukrajinu by mali v prípade potreby prispieť k zabezpečeniu účinného a transparentného systému riadenia a kontroly. Ukrajina by mala takéto opatrenia zaviesť k orientačnému dátumu, ktorý by sa mal stanoviť podľa potreby v závislosti od každého opatrenia v priebehu trvania nástroja.
- (74) Komisia by mala Plán pre Ukrajinu posúdiť na základe zoznamu kritérií uvedených v tomto nariadení. V prípade kladného posúdenia Plánu pre Ukrajinu by Komisia mala predložiť návrh na schválenie Plánu pre Ukrajinu Radou.
- (75) Vzhľadom na neistotu a potrebu flexibility pri vykonávaní nástroja by Ukrajina mala mať možnosť predložiť Komisii odôvodnenú žiadosť o predloženie návrhu na zmenu vykonávacieho rozhodnutia Rady na schválenie posúdenia Plánu pre Ukrajinu, ak Ukrajina Plán pre Ukrajinu vrátane príslušných kvalitatívnych a kvantitatívnych krokov už nemôže čiastočne alebo úplne splniť z dôvodu objektívnych okolností. Komisia by mala mať možnosť po dohode s Ukrajinou predložiť aj návrh na zmenu vykonávacieho rozhodnutia Rady, najmä s cieľom zohľadniť zmeny okolností umožňujúce zvýšenie ambícií alebo zmenu dostupných súm. Navyše by Ukrajina mala mať možnosť predložiť odôvodnenú žiadosť o zmenu Plánu pre Ukrajinu vrátane prípadného návrhu dodatkov s cieľom zohľadniť dodatočné finančné prostriedky dostupné od iných darcov alebo z iných zdrojov.
- (76) Finančná podpora Plánu pre Ukrajinu by mala byť možná vo forme úveru. Keďže Ukrajina naliehavo potrebuje finančné prostriedky, je vhodné zorganizovať finančnú pomoc v rámci diverzifikovanej stratégie financovania stanovenej v článku 220a nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 a zriadenej ako jednotná metóda financovania, od ktorej sa očakáva, že zvýši likviditu dlhopisov Únie a atraktivnosť a nákladovú efektívnosť emisie dlhopisov Únie.
- (77) Vzhľadom na situáciu Ukrajiny spôsobenú útočnou vojnou Ruska a na účely podpory Ukrajiny na jej ceste k dlhodobej stabilite je vhodné poskytnúť Ukrajine úvery za veľmi zvýhodnených podmienok s maximálnym trvaním 35 rokov a nezačať so splácaním istiny pred rokom 2034. Je takisto vhodné odchýliť sa od článku 220 ods. 5 písm. e) nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 a umožniť Únii pokryť v období od 1. januára 2024 do 31. decembra 2027 úrokové náklady (náklady na financovanie a náklady na riadenie likvidity) a odpustiť administratívne náklady (náklady na služby pre administratívne režijné náklady), ktoré by inak hradila Ukrajina. Subvencia na náklady na prijaté úvery a pôžičky by sa mala poskytnúť ako nástroj, ktorý sa považuje za vhodný na zabezpečenie účinnosti podpory v rámci nástroja v zmysle článku 220 ods. 1 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.

- (78) Ukrajina by mala mať možnosť požiadať o bonifikáciu úrokov a odpustenie administratívnych nákladov každý rok.
- (79) Odchyľne od článku 31 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2021/947 finančné záväzky vyplývajúce z úverov podľa tohto nariadenia by nemali byť podporované zárukou pre vonkajšiu činnosť zriadenou uvedeným nariadením. Podpora vo forme úverov v rámci nástroja by mala predstavovať finančnú pomoc v zmysle článku 220 ods. 1 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046. Pri posudzovaní finančných rizík a rozpočtového krytia by sa na podporu vo forme úverov v rámci nástroja na zaručenie nad rámec stropov nemali tvoriť žiadne rezervy a odchyľne od článku 211 ods. 1 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 by sa nemala stanoviť žiadna miera tvorby rezerv.
- (80) Pri poskytovaní podpory Únie Ukrajine je dôležité zaručiť flexibilitu a programovateľnosť, ako aj stabilitu. Na tento účel by sa platby v rámci nástroja mali uskutočňovať podľa pevného štvrtročného harmonogramu v závislosti od dostupnosti finančných prostriedkov na základe žiadosti o platbu, ktorú predloží Ukrajina, a po tom, ako Komisia posúdi uspokojivé splnenie príslušných podmienok. V prípade kladného posúdenia by Komisia mala bez zbytočného odkladu predložiť návrh vykonávacieho rozhodnutia Rady, ktorým sa stanoví, čo predstavuje uspokojivé splnenie podmienok pre platby. Na základe daného vykonávacieho rozhodnutia Rady by Komisia mala prijať rozhodnutie, ktorým sa povolí vyplatenie finančných prostriedkov. V prípade, že nejaká podmienka nie je splnená v súlade s orientačným harmonogramom stanoveným v rozhodnutí o schválení Plánu pre Ukrajinu, Komisia by mala od platby odpočítať sumu zodpovedajúcu danej podmienke podľa metodiky pre čiastočnú platbu. Vyplatenie zodpovedajúcich zadržaných prostriedkov by sa mohlo uskutočniť počas nasledujúcej platobnej lehoty a do 12 mesiacov od pôvodnej lehoty stanovenej v orientačnom harmonograme za predpokladu, že boli splnené podmienky.
- (81) S cieľom zabezpečiť, aby Ukrajina mala prístup k dostatočným finančným prostriedkom na uspokojenie svojich potrieb v oblasti makrofinančnej stability a na začatie obnovy, rekonštrukcie a modernizácie krajiny, by Ukrajina mala mať prístup k až 7 % úverovej podpory vo forme predbežného financovania v závislosti od dostupnosti finančných prostriedkov a splnenia základnej podmienky podpory pre Ukrajinu v rámci nástroja.
- (82) Odchyľne od článku 116 ods. 2 a 5 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 je vhodné stanoviť začiatok lehoty na platbu, ktorým je deň oznámenia rozhodnutia o povolení vyplatenia platby Ukrajine, a vylúčiť platbu úrokov z omeškania zo strany Komisie Ukrajine.
- (83) Vzhľadom na potrebu zabezpečiť pretrvávajúcu makrofinančnú stabilitu Ukrajiny je žiaduce, aby sa v prípade, že sa nepodpíše rámcová dohoda alebo že sa neprijme Plán pre Ukrajinu, Ukrajine poskytla výnimočná podpora na obdobie najviac šiestich mesiacov od 1. januára 2024. Táto podpora by mala byť podmienená dosiahnutím zo strany Ukrajiny uspokojivého pokroku pri príprave Plánu pre Ukrajinu a podmienkami, ktoré sa dohodnú v memorande o porozumení medzi Komisiou a Ukrajinou. V memorande o porozumení by sa mali stanoviť najmä politické podmienky, orientačné finančné plánovanie a požiadavky na podávanie správ primerané trvaniu financovania. Politické podmienky by mali zahŕňať záväzok dodržiavať zásady správneho finančného riadenia so zameraním na boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, ako aj opatrenia na zlepšenie riadenia príjmov, a mali by vychádzať z opatrení, ktoré Ukrajina už vykonala v rámci predchádzajúcich programov makrofinančnej pomoci.
- (84) Dôležitou požiadavkou podpory Únie je transparentnosť pri vykonávaní nástroja. Ukrajina by mala dvakrát ročne uverejniť údaje o osobách a subjektoch, ktoré dostávajú finančné prostriedky kumulatívne presahujúce sumu 100 000 EUR na realizáciu reforiem a investícií uvedených v Pláne pre Ukrajinu. Tieto údaje by sa nemali uverejňovať v riadne odôvodnených prípadoch, ak ich zverejnenie predstavuje riziko ohrozenia práv a slobôd dotknutých osôb alebo subjektov alebo vážne poškodenie obchodných záujmov príjemcov. Rámcová dohoda by mala obsahovať presné pravidlá a časový rámec získavania údajov Ukrajinou, o formáte týchto údajov a o prístupe Komisie, Európskeho úradu pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“), Európskeho dvora audítorov a prípadne Európskej prokuratúry.

- (85) V rámci piliera II nástroja by sa mal vytvoriť investičný rámec zameraný na podporu investícií do obnovy a rekonštrukcie, ktoré realizujú ukrajinské orgány, spoločnosti súkromného sektora, obce, štátom vlastnené podniky alebo iné subjekty (ďalej len „investičný rámec pre Ukrajinu“). Investičný rámec pre Ukrajinu by sa mal zaoberať prioritami stanovenými v Pláne pre Ukrajinu a mal by podporovať jeho ciele a vykonávanie. Do riadenia investičného rámca pre Ukrajinu by mali byť vo vhodných prípadoch zapojené ukrajinské orgány.
- (86) Investičný rámec pre Ukrajinu by mal predstavovať integrovaný finančný balík, ktorý by poskytoval kapacitu financovania vo forme finančných nástrojov, rozpočtových záruk a operácií kombinovaného financovania na Ukrajine. Podpora na základe investičného rámca pre Ukrajinu by sa mala realizovať v nepriamom riadení, najmä s využitím finančných a technických kapacít medzinárodných finančných inštitúcií, európskych rozvojových finančných inštitúcií, bilaterálnych európskych finančných inštitúcií a agentúr na podporu exportu, vrátane ich účasti na riziku spojenom s investíciami z ich vlastných zdrojov. Vzhľadom na rozsah investícií do obnovy a rekonštrukcie na Ukrajine, ktoré si budú vyžadovať rozdelenie rizika, je potrebné, aby Únia vytvorila osobitnú záručnú kapacitu (ďalej len „Záruka pre Ukrajinu“). Operácie, na ktoré sa vzťahuje Záruka pre Ukrajinu, sa majú vykonávať v súlade s článkom 208 ods. 4 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046. Agentúry na podporu exportu a iné finančné inštitúcie poskytujúce podporu na uľahčenie obchodu môžu pôsobiť ako finanční sprostredkovatelia. Pri vykonávaní a riadení Záruky pre Ukrajinu by Komisia mala zabezpečiť úzku koordináciu s podporou vykonávanou v rámci Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj plus zriadeného nariadením (EÚ) 2021/947. Zo Záruky pre Ukrajinu by mali mať prospech štátne subjekty, subjekty na nižšej ako štátnej úrovni, nekomerčné a komerčné subjekty a súkromný sektor.
- (87) Vzhľadom na svoju úlohu podľa zmlúv by EIB mala byť partnerom pri vykonávaní operácií v rámci Záruky pre Ukrajinu. Z tohto dôvodu by sa skupina EIB mala do 31. decembra 2025 poveriť implementáciou vyhradenej orientačnej minimálnej sumy zo Záruky pre Ukrajinu vo výške 25 % na operácie so štátnymi protistranami a nekomerčnými protistranami na nižšej ako štátnej úrovni. Po tomto dátume by sa nevyužitá časť vyhradených súm mala sprístupniť všetkým oprávneným protistranám pre všetky typy operácií s cieľom zabezpečiť plné využitie Záruky pre Ukrajinu.
- (88) Oprávnené protistrany by mali poskytnúť Komisii na požiadanie všetky dodatočné informácie potrebné na splnenie povinností Komisie podľa tohto nariadenia spolu s informáciami o dodržiavaní ľudských práv a sociálnych, pracovných a environmentálnych noriem.
- (89) Všetky oprávnené protistrany a oprávnené poverené subjekty by mali s maximálnou starostlivosťou predchádzať akýmkoľvek korupčným praktikám, zvyhodňovaniu alebo neprimeranej regionálnej alebo sektorovej koncentrácii pri pridelení alebo využívaní zdrojov, nahlasovať ich a bojovať proti nim a v náležitých prípadoch by mali vyžadovať špecializované podávanie správ o týchto aspektoch a ich audit.
- (90) Flexibilita podpory v rámci nástroja by sa mala zvýšiť zabezpečením pružného vykonávania Záruky pre Ukrajinu, ktorá by sa mohla poskytovať postupne. Je vhodné odchyliť sa od nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 s cieľom umožniť, aby sa tvorba rezerv do 31. decembra 2027 rovnala výške rezerv zodpovedajúcej poskytnutej záruke namiesto výšky globálnej rezervy. V rámci odchýlky by mala byť možná aj postupná tvorba rezerv, ktorá by odrážala pokrok pri výbere a vykonávaní operácií financovania a investičných operácií podporujúcich ciele nástroja.
- (91) V záujme efektívneho využívania finančných prostriedkov v rámci piliera II by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o zmenu miery tvorby rezerv na Záruku pre Ukrajinu. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva⁽³³⁾. Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako odborníkom z členských štátov, a odborníci Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia expertných skupín Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

(33) Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (92) S cieľom uľahčiť súkromné investície a rozvoj malých a stredných podnikov je potrebné vyčleniť aspoň 15 % záruk poskytovaných Zárukou pre Ukrajinu pre mikropodniky a malé a stredné podniky (ďalej len „MSP“) v zmysle vymedzenia v článku 2 prílohy k odporúčaniam Komisie 2003/361/ES ⁽³⁴⁾ vrátane startupov, ako aj sledovať a nahlasovať pridelovanie takejto časti finančných prostriedkov.
- (93) V rámci piliera III nástroja by sa podpora mala zameriavať najmä na postupné zosúladzovanie s pravidlami, normami, politikami a postupmi Únie (ďalej len „*acquis*“) v záujme budúceho členstva v Únii, čím sa prispeje k vykonávaniu Plánu pre Ukrajinu. V tomto procese by sa mali zohľadniť aj príslušné odporúčania medzinárodných orgánov, ako je Rada Európy a Benátska komisia. Podpora by sa mala zamerať aj na posilnenie demokratických a justičných inštitúcií vrátane súdov a kapacít zainteresovaných strán vrátane miestnych a regionálnych orgánov, sociálnych partnerov a organizácií občianskej spoločnosti vrátane ich úlohy verejnej kontroly.
- (94) Zdroje z piliera III by sa mali použiť aj na financovanie nákladov na prijaté úvery a pôžičky nástroja, ako aj na identifikované náklady na prijaté úvery a pôžičky a tvorbu rezerv na rozpočtové záruky vyplývajúce z predchádzajúcej podpory pre Ukrajinu.
- (95) V súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 ⁽³⁵⁾, nariadením (EÚ, Euratom) 2018/1046 a nariadeniami Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ⁽³⁶⁾, (Euratom, ES) č. 2185/96 ⁽³⁷⁾ a (EÚ) 2017/1939 ⁽³⁸⁾ majú byť finančné záujmy Únie chránené účinnými opatreniami vrátane opatrení týkajúcich sa prevencie, odhaľovania, nápravy a vyšetrovania nezrovnalostí, podvodov, korupcie, konfliktov záujmov, dvojitého financovania a vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a opatrení na efektívne vyšetrovanie, stíhanie a odsúdenie trestných činov, ktoré majú vplyv na finančné prostriedky poskytnuté v rámci nástroja. Európska prokuratúra je v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939 splnomocnená vyšetrovať a stíhať trestné činy majúce vplyv na finančné záujmy Únie. Príslušné ukrajinské orgány by mali žiadať o vzájomnú právnu pomoc a žiadať o extradíciu zo strany Európskej prokuratúry a príslušných orgánov členských štátov, ktoré sa týkajú trestných činov, ktoré majú vplyv na finančné prostriedky v rámci nástroja, vybavovať bezodkladne.
- (96) Konkrétne by úrad OLAF mal mať možnosť vykonávať v súlade s nariadeniami (Euratom, ES) č. 2185/96 a (EÚ, Euratom) č. 883/2013 administratívne zisťovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste s cieľom odhaliť a zistiť, či nedošlo k podvodu, ku korupcii alebo k akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie, a oznámiť akúkoľvek trestnú činnosť Európskej prokuratúre v súlade s článkom 24 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2017/1939.
- (97) Komisia by sa mala usilovať sprístupniť Ukrajine jednotný integrovaný a interoperabilný informačný a monitorovací systém vrátane jednotného nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizík na prístup k príslušným údajom v súlade so zásadami na ochranu údajov Únie a príslušnými pravidlami ochrany údajov. Ak je takýto systém k dispozícii, Ukrajina by mala používať príslušné údaje a vkladať ich do tohto systému, a to aj s použitím podpory v rámci piliera III. Tieto údaje by mali Komisii a príslušným ukrajinským orgánom zodpovedným za implementáciu a kontrolu finančných prostriedkov umožniť posúdiť riziká a predchádzať nezrovnalostiam.

⁽³⁴⁾ Odporúčanie Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

⁽³⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽³⁶⁾ Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁽³⁷⁾ Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽³⁸⁾ Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1).

- (98) V súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2018/1046 by sa mali poskytnúť potrebné práva a prístup Komisii, úradu OLAF, Európskemu dvoru audítorov a prípadne Európskej prokuratúre, a to aj od tretích strán zapojených do implementácie finančných prostriedkov Únie. Ukrajina by mala Komisii nahlásiť aj nezrovnalosti týkajúce sa využívania finančných prostriedkov.
- (99) Posilnenie systémov vnútornej kontroly vrátane predbežných kontrol, boj proti všetkým formám korupcie, zvýhodňovania alebo podvodu, podpora transparentnosti, spoľahlivá, zodpovedná a transparentná správa a efektívne riadenie verejných financií sú pre Ukrajinu dôležitými prioritami reforiem, ktoré by sa mali z nástroja podporovať.
- (100) Komisia by mala zabezpečiť účinnú ochranu finančných záujmov Únie v rámci nástroja. Preto by sa mala zriadiť nezávislá rada audítorov, ktorá by Komisii poskytovala informácie o prípadnom zlom hospodárení s finančnými prostriedkami. Tieto informácie by sa mali sprístupniť úradu OLAF a prípadne príslušným ukrajinským orgánom. Komisia by mala byť oprávnená vykonávať s pomocou delegácie Únie pravidelné kontroly toho, ako Ukrajina využíva finančné prostriedky počas celého životného cyklu projektu. Rada audítorov by mala zabezpečiť pravidelný dialóg a spoluprácu s Európskym dvorom audítorov, ako aj s auditorskou komorou Ukrajiny.
- (101) Hoci je za zabezpečenie toho, že sa nástroj vykonáva v súlade s platnými normami pri zohľadnení zásady proporcionality a osobitných podmienok, za ktorých bude nástroj fungovať, v prvom rade zodpovedná Ukrajina, Komisia by mala byť schopná získať od Ukrajiny v tomto ohľade dostatočné záruky. Na tento účel by sa Ukrajina mala v Pláne pre Ukrajinu zaviazat, že zlepší svoj súčasný systém riadenia a kontroly a nahradí nesprávne použité sumy. Ukrajina by mala zaviesť systém monitorovania, ktorý by sa premietol do výročnej správy o pokroku. Ukrajina by mala získavať údaje a informácie umožňujúce prevenciu, odhaľovanie a nápravu nezrovnalostí, podvodov, korupcie a konfliktov záujmov v súvislosti s opatreniami podporovanými z nástroja. V rámcovej dohode a v dohodách o financovaní a o úvere by sa mali stanoviť povinnosti Ukrajiny zabezpečiť získavanie primeraných údajov o osobách a subjektoch, ktoré dostávajú finančné prostriedky na vykonávanie opatrení Plánu pre Ukrajinu vrátane údajov o konečných užívateľoch výhod, a v súlade so zásadami ochrany údajov Únie a s príslušnými pravidlami ochrany údajov prístup k týmto údajom.
- (102) Finančné záujmy Únie by mali byť chránené aj vtedy, keď sa finančné prostriedky implementujú v rámci priameho riadenia formou grantov a verejného obstarávania a nepriameho riadenia so subjektmi posudzovanými v rámci piliera, najmä v rámci pilierov II a III nástroja. Na implementáciu finančných prostriedkov Únie v rámci nepriameho riadenia v rámci nástroja by sa mali vybrať len subjekty posudzované v rámci piliera.
- (103) Pomoc v rámci nástroja by sa mala vykonávať prostredníctvom pracovných programov uvedených v článku 110 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.
- (104) Mali by sa posilniť komunikačné kapacity Ukrajiny, aby sa zabezpečila verejná podpora a chápanie hodnôt Únie a výhod a povinností vyplývajúcich z členstva v Únii, pričom by sa mala riešiť problematika dezinformácií, zahraničného zasahovania a ochrana silných a slobodných pluralitných médií. Malo by sa zabezpečiť aj zviditeľňovanie finančných prostriedkov Únie.
- (105) S cieľom zaistiť účinnú zodpovednosť a transparentnosť pri plnení rozpočtu Únie a zabezpečiť účinné posudzovanie pokroku smerom k dosahovaniu cieľov tohto nariadenia by Komisia mala zabezpečiť, aby boli zavedené jasné mechanizmy monitorovania a hodnotenia.
- (106) Komisia by mala každoročne hodnotiť vykonávanie podpory v rámci nástroja. Mala by umožniť, aby mal výbor zriadený týmto nariadením k dispozícii primerané informácie na pomoc Komisii. V záujme účinného monitorovania vykonávania by Ukrajina mala raz ročne podať výročnú správu o pokroku vo vykonávaní. Táto správa by sa mala poskytnúť aj Európskemu parlamentu a Rade. Takéto správy vypracované ukrajinskou vládou by sa mali primerane zohľadniť v Pláne pre Ukrajinu. Na príjemcov finančných prostriedkov Únie implementovaných v rámci pilierov II a III nástroja by sa mali vzťahovať primerané požiadavky na podávanie správ.

- (107) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 ⁽³⁹⁾.
- (108) Vzhľadom na význam finančných vplyvov podpory Ukrajine v rámci nástroja a na dôsledky určitých rozhodnutí, ktoré sa majú prijať na vykonávanie nástroja z dôvodu špecifickej situácie Ukrajiny, by sa v prípadoch určených v tomto nariadení mali vykonávacie právomoci výnimočne preniesť na Radu.
- (109) Komisia by mala v prípade potreby náležite zohľadniť rozhodnutie Rady 2010/427/EÚ ⁽⁴⁰⁾ a úlohu Európskej služby pre vonkajšiu činnosť, a to najmä pri monitorovaní plnenia základnej podmienky podpory Únie, pri posudzovaní Plánu pre Ukrajinu a pri získavaní poradenstva o investičnom rámci pre Ukrajinu.
- (110) Keďže ciele tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale možno ich lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (111) S cieľom zabezpečiť kontinuitu poskytovania podpory v príslušnej oblasti politiky by toto nariadenie z dôvodu naliehavosti malo nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

1. Týmto nariadením sa zriaďuje Nástroj pre Ukrajinu (ďalej len „nástroj“) na obdobie rokov 2024 až 2027.

Stanovujú sa v ňom ciele nástroja, jeho financovanie a rozpočet na obdobie rokov 2024 až 2027, formy financovania z prostriedkov Únie v rámci tohto nástroja a pravidlá poskytovania takéhoto financovania.

2. Nástrojom sa poskytuje podpora Ukrajine v rámci týchto troch pilierov:

- a) pilier I: finančná podpora poskytnutá Ukrajine na realizáciu reforiem a investícií na vykonávanie Plánu pre Ukrajinu, ako aj na udržiavanie makrofinančnej stability krajiny, ako sa uvádza v kapitole III;
- b) pilier II: osobitný investičný rámec pre Ukrajinu na podporu investícií a na zabezpečenie prístupu k financovaniu, ako sa uvádza v kapitole IV;
- c) pilier III: technická pomoc a súvisiaca podpora Ukrajine pri navrhovaní a vykonávaní reforiem súvisiacich s prístupom k Únii a pri posilňovaní administratívnych kapacít Ukrajiny, subvencie na náklady na prijaté úvery a pôžičky a tvorba rezerv, ako aj ďalšie príslušné činnosti, ako sa uvádza v kapitole V.

⁽³⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽⁴⁰⁾ Rozhodnutie Rady 2010/427/EÚ z 26. júla 2010 o organizácii a fungovaní Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (Ú. v. EÚ L 201, 3.8.2010, s. 30).

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „opatrenia“ sú reformy a investície v rámci Plánu pre Ukrajinu;
2. „podmienky“ sú kvalitatívne alebo kvantitatívne kroky súvisiace so zabezpečením udržiavania hospodárskej a finančnej stability alebo súvisiace s realizáciou reforiem a investícií stanovených v Pláne pre Ukrajinu;
3. „operácia kombinovaného financovania“ je operácia podporovaná z rozpočtu Únie, ktorá kombinuje nesplátne formy podpory, splátne formy podpory alebo nesplátne aj splátne formy podpory z rozpočtu Únie so splatnými formami podpory od rozvojových alebo iných verejných alebo komerčných finančných inštitúcií vrátane agentúr na podporu exportu alebo od investorov.

Článok 3

Ciele nástroja

1. Všeobecným cieľom nástroja je podporovať Ukrajinu pri:
 - a) riešení sociálnych, hospodárskych a environmentálnych dôsledkov útočnej vojny Ruska, a tým prispieť k pokojnej obnove, rekonštrukcii, revitalizácii a modernizácii krajiny a k povojnovej obnove ukrajinskej spoločnosti, a to aj vytvorením sociálnych a hospodárskych podmienok pre návrat vnútorne vysídlených osôb a osôb pod dočasnou ochranou;
 - b) podpore sociálnej a územnej súdržnosti, demokratickej, hospodárskej a environmentálnej odolnosti, postupnej integrácie do hospodárstva a trhov Únie a sveta a vzostupnej hospodárskej, sociálnej a environmentálnej konvergenencie smerom k normám Únie;
 - c) prijímaní a vykonávaní politických, inštitucionálnych, právnych, správnych, sociálnych a hospodárskych reforiem vyžadovaných na zosúladenie s hodnotami Únie a postupné zosúladovanie s pravidlami, normami, politikami a postupmi Únie („acquis“) v záujme budúceho členstva v Únii, čím sa prispeje k vzájomnej stabilite, bezpečnosti, mieru, prosperite a udržiateľnosti.
2. Medzi špecifické ciele nástroja patrí:
 - a) pomoc pri zachovávaní makrofinančnej stability krajiny a zmierňovaní obmedzení týkajúcich sa vonkajšieho a vnútorného financovania Ukrajiny s cieľom zaistiť kontinuálne fungovanie ukrajinského štátu;
 - b) obnova a modernizácia infraštruktúry poškodenej vojnou, ako je energetická infraštruktúra, vodovodné systémy, vnútorné a cezhraničné dopravné siete vrátane železníc, ciest, mostov a hraničných priechodov, a vzdelávacia a kultúrna infraštruktúra, a podpora modernej, zlepšenej a odolnej infraštruktúry;
 - c) príspevok k odmiňovaniu a inému úsiliu v oblasti boja proti mŕtvam; obnova kapacity na výrobu potravín; pomoc pri riešení sociálnych a zdravotných výziev vrátane duševného zdravia a zlepšovanie a posilňovanie systémov sociálnej starostlivosti a ich dostupnosti, najmä pre špecifické skupiny, ako sú veteráni, vnútorne vysídlené osoby, osamelí rodičia, vojnové vdovy a vdovci, deti, najmä deti bez rodičovskej starostlivosti, osoby so zdravotným postihnutím, menšiny, mladí a starší ľudia a iné osoby v zraniteľných situáciách;
 - d) posilnenie bezpečnosti v súvislosti s hybridnými hrozbami, ako sú kybernetické hrozby, ako aj posilnenie odolnosti proti dezinformáciám, manipulácii s informáciami a zasahovaniu zo zahraničia;
 - e) podpora prechodu na udržiateľné, klimaticky neutrálne a inkluzívne hospodárstvo a stabilné investičné prostredie;
 - f) podpora integrácie Ukrajiny do vnútorného trhu; oprava, obnova, ochrana a zlepšenie sociálnej infraštruktúry, ako je bývanie, sociálne, športové, mládežnícke a zdravotnícke zariadenia, školy a inštitúcie vysokoškolského vzdelávania; posilnenie hospodárskeho a sociálneho rozvoja a inklúzie s osobitným dôrazom na ženy, ako aj mládež, a to aj kvalitným vzdelávaním, odbornou prípravou, rekvifikáciou a zlepšovaním zručností a politikami zamestnanosti, a to aj pre výskumných pracovníkov;

- g) podpora vedy a výskumu; podpora kreatívneho sektora a nezávislých médií; podpora kultúry a kultúrneho dedičstva vrátane kultúrnej infraštruktúry; posilnenie strategických hospodárskych odvetví; posilnenie inštitucionálneho rámca pre investície a hospodársku súťaž s cieľom umožniť jednotlivcom a podnikom vyvíjať moderné, konkurencieschopné a udržateľné výrobky a služby, a to so zameraním na MSP a inováciu, okrem iného podporou rovnakých príležitostí prístupu k financovaniu bez ohľadu na veľkosť spoločností; podpora udržateľného poľnohospodárstva a rozvoja vidieka, akvakultúry a rybolovu vrátane zosúladienia s normami a kontrolnými systémami Únie týkajúcimi sa bezpečnosti potravín, zdravia zvierat a rastlín, ako aj dobrých životných podmienok zvierat; reforma finančného a bankového sektora Ukrajiny zlepšením prístupu k úverom a poisťnému krytiu;
- h) ďalšie posilnenie právneho štátu, demokracie, dodržiavania ľudských práv a základných slobôd, a to aj posilnením demokratických inštitúcií, najmä Verchovnej rady, ako aj regionálnych a mestských zastupiteľských orgánov a ich právomocí v oblasti dohľadu a vyšetrovania, pokiaľ ide o rozdeľovanie verejných prostriedkov a prístup k nim; presadzovanie nezávislého súdnictva, podpora úsilia o deoligarchizáciu, posilnenie boja proti podvodom, všetkým formám korupcie vrátane korupcie na vysokej úrovni, organizovanej trestnej činnosti, daňovým únikom a daňovým podvodom, vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam a nedovolenému obchodovaniu so strelnými zbraňami a kultúrnymi objektmi; posilnenie súladu s medzinárodným právom;
- i) posilnenie slobody a nezávislosti médií a umeleckej a akademickej slobody, ako aj priaznivého prostredia pre občiansku spoločnosť; podpora sociálneho dialógu a zapojenia občianskej spoločnosti; podpora nediskriminácie s cieľom zabezpečiť a posilniť dodržiavanie práv osôb patriacich k všetkým menšinám a podporu rodovej rovnosti, celkové posilnenie postavenia žien a dievčat, ako aj práv detí a osôb so zdravotným postihnutím; posilnenie efektívnosti verejnej správy; podpora prístupu k informáciám a účasti občianskej spoločnosti pri rozhodovacích procesoch a verejnej kontrole, a podpora transparentnosti, štrukturálnych reforiem a dobrej správy vecí verejných na všetkých úrovniach vrátane oblastí riadenia verejných financií, verejného obstarávania, hospodárskej súťaže a štátnej pomoci; podpora iniciatív a orgánov a organizácií zapojených do podpory a presadzovania demokracie, medzinárodnej spravodlivosti a protikorupčného úsilia na Ukrajine;
- j) rozvoj a posilňovanie ochrany životného prostredia, udržateľnej a spravodlivej zelenej transformácie vo všetkých hospodárskych odvetviach vrátane prechodu Ukrajiny ku klimatickej neutralite v súlade s Parížskou dohodou; zlepšenie informovanosti o trestných činoch proti životnému prostrediu a boj proti nim; podpora digitálnej transformácie ako nástroja na zabezpečenie udržateľného rozvoja a inkluzívneho rastu; podpora ekologickej obnovy po environmentálnych škodách spôsobených vojenskými operáciami a príspevok k dekontaminácii, úsiliu o odminovanie a odstraňovanie iných výbušných pozostatkov vojny, ako aj znečistenia spôsobeného vojenskou činnosťou;
- k) podpora politickej a administratívnej decentralizácie a miestneho rozvoja, najmä podporou zmysluplných konzultácií a rovnakých podmienok pre všetky úrovne verejnej správy pri prístupe k finančným prostriedkom prostredníctvom otvorených, spravodlivých, neutrálnych a transparentných postupov;
- l) podpora cezhraničnej spolupráce s členskými štátmi hraničiacimi s Ukrajinou v oblastiach, ako je obchod, ochrana životného prostredia a boj proti medzinárodnej trestnej činnosti, pod podmienkou, že Ukrajina bude naďalej jediným prijímateľom finančných prostriedkov.

Článok 4

Všeobecné zásady

1. Spolupráca v rámci nástroja sa zakladá na zásadách účinnosti rozvoja, ktoré zároveň podporuje, ak je to uplatniteľné, pri všetkých spôsoboch plnenia, pričom ide konkrétne o zodpovednosť Ukrajiny za rozvojové priority, zameranie sa na výsledky, inkluzívne rozvojové partnerstvá, transparentnosť a vzájomnú zodpovednosť. Cieľom nástroja je zabezpečiť vyvážené a na potrebách založené pridelovanie a využívanie zdrojov a primeranú geografickú rovnováhu projektov.
2. Podpora z nástroja dopĺňa podporu poskytovanú v rámci iných programov a nástrojov Únie. Činnosti oprávnené na financovanie podľa tohto nariadenia môžu získať podporu z iných programov a nástrojov Únie za predpokladu, že takáto podpora nepokrýva rovnaké náklady.

3. S cieľom podporiť komplementárnosť, súdržnosť a efektívnosť svojich činností a iniciatív Komisia a členské štáty spolupracujú a usilujú sa zabrániť duplicitě medzi podporou podľa tohto nariadenia a inou podporou poskytovanou Úniou, členskými štátmi, tretími krajinami, multilaterálnymi a regionálnymi organizáciami a subjektmi, ako sú medzinárodné organizácie a príslušné medzinárodné finančné inštitúcie, agentúry a darcovia, ktorí nie sú členmi Únie, v súlade so zavedenými zásadami na posilnenie operačnej koordinácie v oblasti vonkajšej pomoci, a to aj prostredníctvom posilnenej koordinácie s členskými štátmi na miestnej úrovni a prostredníctvom harmonizácie politík a postupov, najmä medzinárodných zásad o účinnosti rozvoja. S cieľom zabrániť duplicitě podpory, zvýšiť zodpovednosť ukrajinských orgánov a zjednodušiť administratívnu prácu sa podpora v rámci nástroja podľa možností začlení do medzinárodného úsilia o finančnú architektúru na obnovu Ukrajiny a koordinuje sa s príslušnými darcami a medzinárodnými finančnými inštitúciami.

4. Činnosti v rámci nástroja sú v rámci možností vojnou postihnutej krajiny v súlade s klimatickými a environmentálnymi normami Únie. Pri týchto činnostiach sa zohľadňuje zmierňovanie zmeny klímy a adaptácia na ňu, ochrana životného prostredia a zachovanie biodiverzity, ľudské práva, demokracia, rodová rovnosť a nediskriminácia, prípadne znižovanie rizika katastrof a bezpečnosť energetickej infraštruktúry a podporuje sa pokrok smerom k cieľom Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja, pričom sa podporujú integrované činnosti, ktoré môžu vytvárať súvisiace prínosy a súdržným spôsobom plniť viaceré ciele, a tým prispievať k znižovaniu chudoby a podpore mierových a inkluzívnych spoločností. Pri týchto činnostiach sa podľa možnosti predchádza vzniku uviaznutých aktív, dodržiava zásada „nespôsobať škodu“, ako aj prístup k integrácii udržateľnosti, ktorý je základom Európskej zelenej dohody, a zároveň sa uplatňuje zásada „na nikoho nezabudnúť“.

5. Nástrojom sa nepodporujú činnosti alebo opatrenia, ktoré sú nezlučiteľné s ukrajinským národným energetickým a klimatickým plánom, ak je k dispozícii, či s vnútroštátne stanoveným príspevkom Ukrajiny podľa Parížskej dohody, ktoré podporujú investície do fosílnych palív či spôsobujú významné nepriaznivé účinky na životné prostredie alebo klímu alebo biodiverzitu, pokiaľ takéto činnosti alebo opatrenia nie sú nevyhnutne potrebné na dosiahnutie cieľov nástroja, pričom sa zohľadňuje potreba obnovy a modernizácie infraštruktúry a obnovy prírodného prostredia poškodeného vojnou odolným spôsobom, a, ak je to relevantné, pokiaľ nie sú sprevádzané vhodnými opatreniami, ktorých cieľom je zabrániť týmto účinkom, predchádzať im alebo ich obmedziť, a ak je to možné, aj tieto nepriaznivé účinky kompenzovať.

6. V súlade so zásadou inkluzívneho partnerstva sa Komisia podľa potreby usiluje zabezpečiť demokratickú kontrolu vo forme konzultácie ukrajinskej vlády s Verchovnou radou v súlade s ústavným poriadkom Ukrajiny, ako aj s príslušnými zainteresovanými stranami vrátane miestnych a regionálnych orgánov, sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti vrátane zraniteľných skupín, aby sa mohli v príslušných prípadoch zapojiť do navrhovania a vykonávania činností oprávnených na financovanie v rámci nástroja a do súvisiacich procesov monitorovania, kontroly a hodnotenia. Táto konzultácia má odrážať pluralitu ukrajinskej spoločnosti a podnikateľskej komunity a má sa usilovať o začlenenie rôznych komunít na Ukrajinu. Pri všetkých konzultáciách sa náležite zohľadní účasť žien. Komisia podporuje koordináciu medzi príslušnými zainteresovanými stranami a prispieva k posilňovaniu kapacít organizácií občianskej spoločnosti. Komisia okrem toho zabezpečí, aby jej občianska spoločnosť na Ukrajine vrátane mimovládnych organizácií boli schopné prostredníctvom vhodných stálych kanálov priamo oznamovať všetky nezrovnalosti, ktoré sa im podarí odhaliť, ako aj zasielať jej stanoviská k vykonávaniu Plánu pre Ukrajinu a hodnotenie opatrení tohto plánu prijatých ukrajinskou vládou.

7. Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi a Ukrajinou zabezpečuje plnenie záväzkov Únie týkajúcich sa zvýšenej transparentnosti a zodpovednosti pri poskytovaní podpory, a to aj podporovaním vykonávania a posilňovania systémov vnútornej kontroly a politik boja proti podvodom. Komisia zverejňuje informácie o objeme a pridelovaní podpory prostredníctvom jedného webového portálu a zabezpečuje, aby boli údaje aktuálne, ľahko prístupné a dostupné v strojovo čitateľnom formáte.

Článok 5

Základná podmienka podpory v rámci nástroja

1. Základnou podmienkou podpory pre Ukrajinu v rámci nástroja je, že Ukrajina bude naďalej udržiavať a rešpektovať účinné demokratické mechanizmy vrátane pluralitného parlamentného systému a právneho štátu a zaručí dodržiavanie ľudských práv vrátane práv osôb, ktoré patria k menšinám.
2. Komisia monitoruje plnenie základnej podmienky uvedenej v odseku 1 pred vyplatením prostriedkov Ukrajine v rámci nástroja a počas celého obdobia podpory poskytovanej v rámci nástroja, pričom náležite zohľadňuje pravidelnú správu Komisie o rozšírení. Komisia v tomto procese zohľadňuje príslušné odporúčania medzinárodných orgánov, ako je Rada Európy a jej Benátska komisia. Pred vyplatením prostriedkov Ukrajine Komisia informuje Radu o splnení základnej podmienky stanovenej v odseku 1. Ak Komisia zistí, že táto základná podmienka nie je splnená alebo už nie je splnená, predloží Rade návrh vykonávacieho rozhodnutia, ktorým sa pozastavia platby uvedené v článku 26 bez ohľadu na splnenie podmienok uvedených v článku 16 ods. 2. Komisia vo svojom posúdení zohľadní aj situáciu na Ukrajine a dôsledky uplatňovania stanného práva na Ukrajine. Posúdenie Komisie sa súčasne zašle Európskemu parlamentu a Rade. Ak sa Komisia na žiadosť Ukrajiny alebo z vlastnej iniciatívy domnieva, že základná podmienka je opäť splnená, predloží Rade návrh vykonávacieho rozhodnutia, ktorým sa pozastavenie platieb zruší. V prípadoch, na ktoré sa uplatňuje tento odsek, Rada koná spravidla do jedného mesiaca od doručenia návrhu Komisie.

KAPITOLA II

FINANCOVANIE A VYKONÁVANIE

Článok 6

Rozpočet

1. Zdroje na vykonávanie nástroja sú k dispozícii prostredníctvom rezervy pre Ukrajinu, ktorá sa má mobilizovať v rámci ročného rozpočtového postupu v súlade s článkom 10b nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2093 s týmto orientačným rozdelením:
 - a) 31 % vo forme nenávratnej finančnej podpory podľa kapitoly III;
 - b) 41 % na výdavky podľa kapitoly IV;
 - c) 26 % na výdavky podľa kapitoly V;
 - d) 2 % na výdavky podľa odseku 5, ktoré sa môžu za výnimočných okolností zvýšiť, ale v žiadnom prípade nesmú presiahnuť 2,5 %.

Celkové zdroje, ktoré sú dostupné podľa prvého pododseku, predstavujú sumu až do výšky 17 000 000 000 EUR.

Pri prideľovaní dostupných zdrojov podľa odseku 1 prvého pododseku tohto článku sa zohľadní najmä potreba pokryť výdavky v súlade s článkom 23.

2. Finančná podpora podľa kapitoly III vo forme úveru je dostupná do výšky 33 000 000 000 EUR na obdobie od 1. januára 2024 do 31. decembra 2027.
3. Súčet zdrojov dostupných podľa odsekov 1 a 2 nepresiahne v období rokov 2024 až 2027 sumu 50 000 000 000 EUR.
4. Dodatočné príspevky na financovanie podpory uvedenej v odseku 1 tohto článku sa môžu poskytovať v súlade s článkom 7.

5. Zdroje uvedené v odseku 1 prvom pododseku písm. d) a v odseku 4 sa môžu použiť na technickú a administratívnu pomoc pri vykonávaní nástroja, ako sú prípravné činnosti, monitorovanie, kontrola, audit a hodnotiace činnosti, ktoré sú potrebné na riadenie nástroja a dosiahnutie jeho cieľov, najmä na štúdie, stretnutia odborníkov, konzultácie s ukrajinskými orgánmi, konferencie, konzultácie so zainteresovanými stranami, informačné a komunikačné činnosti vrátane inkluzívnych osvetových činností a podnikovej komunikácie o politických prioritách Únie, pokiaľ súvisia s cieľmi tohto nariadenia, na výdavky spojené so sieťami IT zameranými na spracovanie a výmenu informácií, na podnikové nástroje informačných technológií a na všetky ostatné výdavky na technickú a administratívnu pomoc, ktoré vznikli Komisii v súvislosti s riadením nástroja a nákladmi naň v ústredí a v delegáciách Únie. Výdavky môžu pokrývať aj náklady na iné podporné činnosti, ako je kontrola kvality a monitorovanie projektov na mieste, a náklady na partnerské poradenstvo a expertov na účely posúdenia a realizácie reforiem a investícií.

6. Zdroje, ktoré sa nepridelia alebo nepoužijú na výdavky podľa odseku 1 prvého pododseku písm. d) tohto článku a podľa článku 23, sa sprístupnia na iné operačné výdavky podľa odseku 1 tohto článku bez toho, aby boli dotknuté právomoci rozpočtového orgánu, a s výhradou odseku 1 tretieho pododseku tohto článku.

Článok 7

Dodatočné finančné zdroje pre nástroj

1. Dodatočné finančné príspevky pre nástroj môžu poskytnúť členské štáty, tretie krajiny, medzinárodné organizácie, medzinárodné finančné inštitúcie alebo iné zdroje bez toho, aby boli viazané orientačným rozdelením uvedeným v článku 6 ods. 1. Takéto príspevky predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 2 písm. a) bodu ii), písm. d) a písm. e) nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.

Dodatočné sumy získané ako vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 5 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 podľa príslušných právnych aktov Únie sa pripočítajú k zdrojom uvedeným v článku 6 tohto nariadenia.

2. Príspevky uvedené v odseku 1 tohto článku sa implementujú v súlade s rovnakými pravidlami a podmienkami ako suma uvedená v článku 6 ods. 1.

3. Príspevky na Záruku pre Ukrajinu a na finančné nástroje podľa kapitoly IV sa poskytujú v súlade s článkom 29.

Článok 8

Vykonávanie a formy financovania z prostriedkov Únie

1. Nástroj sa vykonáva v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2018/1046, a to buď v priamom riadení, alebo v nepriamom riadení s ktorýmkoľvek zo subjektov uvedených v článku 62 ods. 1 prvom pododseku písm. c) uvedeného nariadenia.

2. Finančné prostriedky Únie sa môžu poskytovať v ktorejkoľvek z foriem stanovených v nariadení (EÚ, Euratom) 2018/1046, najmä formou grantov, cien, verejného obstarávania, rozpočtovej podpory, finančných nástrojov, rozpočtových záruk, operácií kombinovaného financovania a finančnej pomoci.

3. Finančné nástroje, rozpočtové záruky a operácie kombinovaného financovania kombinujúce podporu z finančných nástrojov alebo rozpočtových záruk v rámci nástroja sa vykonávajú v súlade so zásadami stanovenými v hlave X, a najmä s článkom 208 a článkom 209 ods. 1, 2 a 4 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046. V závislosti od požadovanej prevádzkovej a finančnej kapacity môže byť protistranou rozpočtovej záruky alebo povereným subjektom vykonávajúcim finančné nástroje skupina EIB, multilaterálna európska finančná inštitúcia, ako napríklad EBOR, alebo bilaterálna európska finančná inštitúcia, ako sú napríklad rozvojové banky alebo skupina Svetovej banky. Ak je to možné, na nástroji sa môžu zúčastňovať neeurópske multilaterálne finančné inštitúcie prostredníctvom spoločných operácií s európskymi finančnými inštitúciami. Vykonávanie finančných nástrojov, rozpočtových záruk a operácií kombinovaného financovania v rámci nástroja sa môže doplniť ďalšími formami finančnej podpory buď od členských štátov, alebo od tretích strán.

Článok 9

Rámcová dohoda

1. Komisia uzavrie s Ukrajinou rámcovú dohodu o vykonávaní nástroja (ďalej len „rámcová dohoda“), v ktorej sa stanovia osobitné opatrenia na riadenie, kontrolu, dohľad, monitorovanie, hodnotenie, podávanie správ a audit finančných prostriedkov v rámci nástroja vrátane zabránenia dvojitému financovaniu, ako aj na prevenciu, odhaľovanie, vyšetrovanie a nápravu nezrovnalostí, podvodov, korupcie alebo akéhokoľvek iného protiprávneho konania, ktoré má vplyv na finančné záujmy Únie, a konfliktov záujmov, čo zahŕňa aj účinné vyšetrovanie a stíhanie trestných činov, ktoré majú vplyv na finančné prostriedky poskytované v rámci nástroja. Rámcovú dohodu dopĺňajú dohody o financovaní uvedené v článku 10 a dohody o úvere uvedené v článku 22, v ktorých sa stanovujú osobitné ustanovenia pre riadenie a vykonávanie financovania v rámci nástroja. Uvedená rámcová dohoda vrátane akejkoľvek súvisiacej dokumentácie sa na požiadanie bezodkladne sprístupní súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
2. S výnimkou preklenovacieho financovania uvedeného v článku 25 sa financovanie poskytne Ukrajine až po nadobudnutí platnosti rámcovej dohody a príslušných dohôd o financovaní a o úvere.
3. Rámcová dohoda, dohody o financovaní a dohoda o úvere uzavreté s Ukrajinou ako celok, ako aj zmluvy a dohody podpísané s osobami alebo subjektmi, ktoré dostávajú finančné prostriedky Únie, zabezpečujú plnenie povinností stanovených v článku 129 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.
4. Rámcovou dohodou sa zabezpečí záväzok Ukrajiny dosiahnuť vysokú úroveň ochrany finančných záujmov Únie a uvedú sa v nej podrobné ustanovenia týkajúce sa najmä:
 - a) záväzku Ukrajiny dosiahnuť rozhodujúci pokrok smerom k pevnému rámcu na boj proti podvodom a zaviesť účinnejšie a efektívnejšie systémy vnútornej kontroly vrátane vhodných mechanizmov na ochranu oznamovateľov a vhodných mechanizmov a opatrení na účinnú prevenciu, odhaľovanie a nápravu nezrovnalostí, podvodov, korupcie a konfliktov záujmov, ako aj podporiť úsilie o deoligarchizáciu a posilniť boj proti praniu špinavých peňazí, organizovanej trestnej činnosti, zneužívaniu verejných financií, financovaniu terorizmu, vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam, daňovým podvodom alebo daňovým únikom a inému protiprávnemu konaniu, ktoré má vplyv na finančné prostriedky poskytované v rámci nástroja;
 - b) činností súvisiacich s kontrolou, dohľadom, monitorovaním, hodnotením, podávaním správ a auditom finančných prostriedkov Únie v rámci nástroja, ako aj s odhaľovaním, vyšetrovaním, stíhaním, opatreniami proti podvodom a spoluprácou vrátane vzájomnej právnej pomoci v trestných veciach a vydávania;
 - c) požiadaviek na kontrolu uvoľňovania finančných prostriedkov v rámci nástroja Ukrajine;
 - d) pravidiel v oblasti daní, ciel a poplatkov v súlade s článkom 27 ods. 9 a 10 nariadenia (EÚ) 2021/947;
 - e) uznania zodpovednosti Rady audítorov uvedenej v článku 36 a spôsobov spolupráce Ukrajiny s ňou;
 - f) povinnosti osôb alebo subjektov implementujúcich finančné prostriedky Únie v rámci nástroja bezodkladne informovať Radu audítorov, Komisiu, úrad OLAF a prípadne Európsku prokuratúru o podozreniach alebo skutočných prípadoch nezrovnalostí, podvodov, korupcie a konfliktov záujmov a iného protiprávneho konania, ktoré má vplyv na finančné prostriedky poskytované v rámci nástroja, a o následných opatreniach;
 - g) práva Komisie monitorovať činnosti v rámci nástroja vykonávané ukrajinskými orgánmi počas celého projektového cyklu vrátane, okrem iného, postupov výberu projektov a udeľovania zákaziek, a to aj v rámci verejného obstarávania, zúčastňovať sa na takýchto činnostiach podľa potreby ako pozorovateľ a predkladať odporúčania na zlepšenie týchto činností a na zabezpečenie záväzku ukrajinských orgánov vynaložiť maximálne úsilie na vykonávanie týchto odporúčaní Komisie a podávať správy o tomto vykonávaní;
 - h) povinností uvedených v článku 35 ods. 2 vrátane presných pravidiel a časového rámca zberu údajov Ukrajinou a prístupu Komisie, úradu OLAF, Európskeho dvora audítorov a prípadne Európskej prokuratúry k nim;

- i) povinnosti Ukrajiny elektronicky zasielať Komisii údaje uvedené v článku 27;
- j) povinností uvedených v článku 43 ods. 2 týkajúcich sa komunikačných činností a zviditeľňovania finančných prostriedkov Únie.

Článok 10

Dohody o financovaní

1. Dohody o financovaní sa uzatvoria pre kapitoly III a V. Stanovia sa v nich zodpovednosti a povinnosti Ukrajiny pri implementácii finančných prostriedkov Únie vrátane povinností stanovených v článku 129 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046. Stanovia sa v nich aj podmienky na vyplatenie nenávratnej finančnej podpory, a to aj v súvislosti s vykonávaním rámcovej dohody, vrátane systémov vnútornej kontroly, ako sa uvádza v článku 9 ods. 4 písm. a) a c). V dohodách o financovaní sa stanovujú aj práva a povinnosti Únie. Na požiadanie sa sprístupnia súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

2. Dohody o financovaní obsahujú pravidlá podávania správ Komisii o tom, ako sa činnosti vykonávajú a či sú splnené podmienky uvedené v článku 16 ods. 2.

Článok 11

Pravidlá týkajúce sa oprávnenosti osôb a subjektov, pôvodu dodávok a materiálov a obmedzení v rámci nástroja

1. Účasť na postupoch verejného obstarávania a na postupoch udeľovania grantov a cien v súvislosti s činnosťami financovanými podľa nástroja je otvorená pre medzinárodné a regionálne organizácie a pre všetky fyzické osoby, ktoré sú štátnymi príslušníkmi týchto krajín, alebo právnické osoby, ktoré sú skutočne usadené v týchto krajinách:

- a) členské štáty, Ukrajina, partneri zo západného Balkánu, Gruzínsko, Moldavsko a zmluvné strany Dohody o Európskom hospodárskom priestore;
- b) krajiny, ktoré poskytujú Ukrajine úroveň podpory porovnateľnú s úrovňou, ktorú poskytuje Únia, s prihliadnutím na veľkosť ich hospodárstva, a pre ktoré Komisia stanovila recipročný prístup k vonkajšej pomoci na Ukrajinu.

2. Recipročný prístup uvedený v odseku 1 písm. b) sa môže udeliť na obmedzené obdobie v trvaní aspoň jedného roka, keď krajina udelí oprávnenosť subjektom z Únie a z krajín oprávnených podľa tohto nástroja na základe rovnakých podmienok.

O recipročnom prístupe rozhoduje Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov po konzultácii s Ukrajinou. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 42.

3. Všetky dodávky a materiály financované a obstarané v rámci nástroja musia pochádzať z ktorejkoľvek krajiny uvedenej v odseku 1 písm. a) a b), a to s výnimkou prípadov, keď tieto dodávky a materiály nemožno získať za primeraných podmienok v žiadnej z uvedených krajín. Okrem toho sa uplatňujú pravidlá týkajúce sa obmedzení uvedené v odseku 7. Komisia zahrnie do výročnej správy uvedenej v článku 39 ods. 4 informácie o vykonávaní tohto odseku.

4. Pravidlá oprávnenosti stanovené v tomto článku sa neuplatňujú na fyzické osoby, ktoré sú zamestnané oprávnenými dodávateľmi, prípadne subdodávateľmi, alebo ktoré majú s nimi zákonne uzavreté iné zmluvy, ani nepredstavujú pre ne obmedzenia na základe štátnej príslušnosti s výnimkou prípadov, keď sú obmedzenia týkajúce sa štátnej príslušnosti založené na pravidlách stanovených v odseku 7.

5. V prípade činností spolufinancovaných zo strany subjektu alebo činností, ktorých plnenie prebieha v rámci priameho alebo nepriameho riadenia spolu so subjektmi uvedenými v článku 62 ods. 1 prvým pododsekom písm. c) nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046, alebo činností plnených ukrajinskými subjektmi podľa kapitoly III tohto nariadenia sa okrem pravidiel stanovených v tomto článku uplatňujú aj pravidlá oprávnenosti týchto subjektov alebo Ukrajiny vrátane prípadných obmedzení stanovených v odseku 7 tohto článku a náležite zohľadnených v dohodách o financovaní a zmluvných dokumentoch podpísaných s týmito subjektmi.

6. Ak sa dodatočné príspevky poskytujú prostredníctvom vonkajších pripísaných príjmov v súlade s článkom 7, uplatňujú sa pravidlá týkajúce sa oprávnenosti dohodnuté s osobou poskytujúcou dodatočný príspevok a pravidlá týkajúce sa obmedzení stanovené v odseku 7 tohto článku.

7. Pravidlá týkajúce sa oprávnenosti a pravidlá týkajúce sa pôvodu dodávok a materiálov stanovené v odsekoch 1 a 3 a pravidlá týkajúce sa štátnej príslušnosti fyzických osôb stanovené v odseku 4 môžu byť obmedzené, pokiaľ ide o štátnu príslušnosť, geografické umiestnenie alebo povahu právnických osôb, ktoré sa zúčastňujú na postupoch obstarávania, ako aj vzhľadom na geografický pôvod dodávok a materiálov v týchto prípadoch:

- a) ak sa takéto obmedzenia vyžadujú z dôvodu osobitnej povahy alebo cieľov činnosti alebo osobitného postupu udeľovania zákazky alebo ak sú tieto obmedzenia potrebné na účinné vykonávanie činnosti;
- b) ak činnosť alebo osobitné postupy udeľovania zákaziek ovplyvňujú bezpečnosť alebo verejný poriadok, najmä pokiaľ ide o strategické aktíva a záujmy Únie, jej členských štátov alebo Ukrajiny, vrátane ochrany integrity digitálnej infraštruktúry, komunikačných a informačných systémov a súvisiacich dodávateľských reťazcov.

8. Žiadatelia a uchádzači z neoprávnených krajín, ktorí predkladajú ponuky, môžu byť akceptovaní ako oprávnení v prípade naliehavosti alebo vtedy, keď služby na trhoch príslušných krajín alebo území nie sú k dispozícii, alebo v iných náležite odôvodnených prípadoch, v ktorých by uplatňovanie pravidiel týkajúcich sa oprávnenosti znemožnilo alebo nesmierne sťažilo realizáciu činnosti.

Článok 12

Prenosy, ročné splátky, viazané rozpočtové prostriedky, prebytky z rozpočtovej záruky, vrátené platby a príjmy z finančných nástrojov

1. Odchylné od článku 12 ods. 4 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 sa nevyužitie viazané a platobné rozpočtové prostriedky v rámci nástroja automaticky prenášajú a môžu sa viazať a použiť do 31. decembra nasledujúceho rozpočtového roka. Prenesená suma sa použije v nasledujúcom rozpočtovom roku ako prvá.

2. Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade informácie o prenesených viazaných rozpočtových prostriedkoch vrátane príslušných súm v súlade s článkom 12 ods. 6 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.

3. Odchylné od článku 15 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 sa v pôvodnom rozpočtovom riadku znovu sprístupnia viazané rozpočtové prostriedky zodpovedajúce sume rozpočtových prostriedkov, ktorých viazanosť bola v dôsledku úplného alebo čiastočného nevykonania činnosti v rámci nástroja zrušená.

4. Odchylné od článku 209 ods. 3 prvého, druhého a štvrtého pododseku nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 predstavujú všetky príjmy a vrátené platby z finančných nástrojov zriadených podľa tohto nariadenia pre nástroj alebo jeho nástupnícky program vnútorné pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 5 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.

5. Odchylné od článku 213 ods. 4 písm. a) nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 predstavuje akýkoľvek prebytok rezerv na Záruku pre Ukrajinu pre nástroj alebo jeho nástupnícky program vnútorné pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 5 uvedeného nariadenia.

6. Rozpočtové záväzky, ktoré sa vzťahujú na činnosti trvajúce viac ako jeden rozpočtový rok, sa môžu rozdeliť na ročné splátky počas viacerých rokov v súlade s článkom 112 ods. 2 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.

Na činnosti uvedené v prvom pododseku tohto odseku sa nevzťahuje článok 114 ods. 2 tretí pododsek nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.

Článok 13

Výnimočné financovanie

1. Za riadne odôvodnených výnimočných okolností, najmä ak výrazné zhoršenie vojnovnej situácie znemožní Ukrajine plniť podmienky spojené s formami podpory podľa tohto nariadenia, možno Ukrajine prostredníctvom nástroja poskytnúť výnimočné financovanie na zachovanie jej makrofinančnej stability a na podporu dosiahnutia cieľov stanovených v článku 3. Takéto výnimočné financovanie sa poskytuje na jednotlivé obdobia najviac troch mesiacov a zastaví sa, len čo je splnenie podmienok opäť možné. Financovanie podľa tohto článku sa môže poskytovať ako doplnok k výnimočnému preklenovaciemu financovaniu poskytnutému podľa článku 25 a počas rovnakého obdobia.
2. Na účely odseku 1 platí, že ak Komisia zistí, že Ukrajina nedokáže plniť podmienky spojené s podporou poskytnutou podľa tohto nariadenia z dôvodu takýchto riadne odôvodnených výnimočných okolností, môže Rade predložiť návrh vykonávacieho rozhodnutia, ktorým sa Ukrajine poskytne výnimočné financovanie v rámci nástroja. Rada koná spravidla do jedného mesiaca od doručenia návrhu Komisie.
3. Výnimočné financovanie podlieha základnej podmienke stanovenej v článku 5 ods. 1 a je financované zo zdrojov uvedených v článku 6 ods. 1 prvom pododseku písm. a) a článku 6 ods. 2.
4. Vo vykonávacom rozhodnutí uvedenom v odseku 2 sa stanovujú pravidlá auditu, kontroly, monitorovania a podávania správ, ako aj podmienky a spôsoby výnimočného financovania.

KAPITOLA III

PILIER I: PLÁN PRE UKRAJINU

Článok 14

Príprava a predloženie Plánu pre Ukrajinu

1. Aby Ukrajina získala podporu v rámci nástroja, pripraví a predloží Komisii Plán pre Ukrajinu (ďalej len „Plán pre Ukrajinu“).
2. Plán pre Ukrajinu vypracuje ukrajinská vláda s náležitým zapojením Verchovnej rady v súlade s ústavným poriadkom Ukrajiny. Ukrajina sa vynasnaží predložiť Plán pre Ukrajinu Komisii do 2. mája 2024. Ukrajina môže Komisii predložiť návrh Plánu pre Ukrajinu. Komisia uvedený návrh poskytne súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
3. Pri príprave Plánu pre Ukrajinu v súlade s článkom 17 Ukrajina zohľadní najmä situáciu vo svojich regionálnych, miestnych a mestských oblastiach so zreteľom na ich osobitné potreby v oblasti obnovy a rekonštrukcie, reforiem, modernizácie a decentralizácie.
4. Príprava a vykonávanie Plánu pre Ukrajinu sa uskutoční na základe konzultácií s regionálnymi, miestnymi, mestskými a inými orgánmi verejnej moci, ako aj so sociálnymi partnermi a organizáciami občianskej spoločnosti v súlade so zásadou viacúrovňového riadenia a s prihliadnutím na prístup zdola nahor. Ukrajina okrem toho v súlade so svojím vnútroštátnym právnym rámcem zabezpečí, aby Verchovna rada zohrávala úlohu pri vykonávaní Plánu pre Ukrajinu na základe náležitých informácií v súlade so svojimi výsadami vrátane svojej právomoci prijímať právne predpisy, schvaľovať štátny rozpočet a dohliadať na jeho plnenie, ako aj vykonávať dohľad nad výkonnou mocou.

Článok 15

Vzťah Plánu pre Ukrajinu k pilierom nástroja

1. V Pláne pre Ukrajinu sa stanovuje všeobecný rámec na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 3.
2. Plán pre Ukrajinu predstavuje základ pre podporu poskytovanú v rámci piliera I nástroja, ako sa stanovuje v článku 1 ods. 2 písm. a) a ako sa uvádza v tejto kapitole. Podpora poskytnutá v rámci pilierov II a III nástroja, musí byť súdržná a nesmie sa prekryvať s podporou poskytovanou v rámci piliera I Plánu pre Ukrajinu, pričom sa riadi najmä zásadami stanovenými v článku 16.

Článok 16

Zásady financovania v rámci Plánu pre Ukrajinu

1. V Pláne pre Ukrajinu sa stanovuje reformný a investičný program Ukrajiny, prostredníctvom ktorého sa majú dosiahnuť všeobecné a špecifické ciele stanovené v článku 3 a ktorý je integrovaný v rámci hospodárskej a fiškálnej politiky. Plán pre Ukrajinu obsahuje opatrenia na vykonávanie reforiem a verejných investícií prostredníctvom komplexného a koherentného balíka, ktorý môže zahŕňať aj verejné systémy zamerané na stimulovanie súkromných investícií. V Pláne pre Ukrajinu sa určia kvalitatívne a kvantitatívne kroky uvedené v odseku 2 tohto článku, ktoré v prípade reforiem a investícií musia byť merateľné.
2. Nástroj poskytne finančné prostriedky podľa tejto kapitoly za predpokladu uspokojivého splnenia základnej podmienky stanovenej v článku 5 ods. 1, ako aj podmienok stanovených v Pláne pre Ukrajinu, ktoré majú podobu kvalitatívnych alebo kvantitatívnych krokov. Tieto podmienky odrážajú rôzne ciele nástroja stanovené v článku 3, a zahŕňajú podmienky týkajúce sa základných požiadaviek, ako je zachovanie hospodárskej a finančnej stability, dohľad nad rozpočtom a riadenie verejných financií, ako aj podmienky týkajúce sa realizácie reforiem a investícií stanovených v Pláne pre Ukrajinu.
3. V rámci podmienok uvedených v odseku 2 tohto článku sa zohľadňujú sumy uvedené v článku 6 ods. 1 prvom pododseku písm. a) a článku 6 ods. 2, a príslušné príspevky podľa odseku 4 uvedeného článku.
4. Suma zodpovedajúca najmenej 20 % nenávratnej finančnej podpory uvedenej v článku 6 ods. 1 prvom pododseku písm. a) sa prideli na potreby obnovy, rekonštrukcie a modernizácie ukrajinských orgánov na nižšej ako celoštátnej úrovni, najmä miestnej samosprávy, v súlade s článkom 17.
5. Výnimočne sú oprávnené opatrenia, ktoré sa začali od 1. januára 2023, za predpokladu, že spĺňajú požiadavky stanovené v tomto nariadení. Tieto opatrenia musia byť riadne odôvodnené a náležite zdokumentované.
6. Plán pre Ukrajinu prispieva k príslušným reformným prioritám stanoveným v súvislosti s cestou Ukrajiny k pristúpeniu k Únii a je s nimi v súlade, ako sa uvádza v stanovisku Komisie k žiadosti Ukrajiny o členstvo v Únii (ďalej len „stanovisko Komisie“) a v analytickej správe na základe tohto stanoviska (ďalej len „analytická správa“), v pravidelnej správe Komisie o rozširovaní a následných záveroch Rady a v dohode o pridružení vrátane prehĺbenej a komplexnej zóny voľného obchodu. Takisto prispieva k vnútroštátne stanovenému príspevku Ukrajiny podľa Parížskej dohody, k záväzkom Ukrajiny podľa Dohovoru OSN o biologickej diverzite a k ukrajinskému národnému energetickému a klimatickému plánu, ak je k dispozícii, a je s nimi v súlade.
7. V Pláne pre Ukrajinu sa musia dodržiavať všeobecné zásady stanovené v článku 4.

Článok 17

Obsah Plánu pre Ukrajinu

1. Plán pre Ukrajinu musí obsahovať najmä tieto prvky, ktoré musia byť náležite odôvodnené a podložené:
 - a) opatrenia, ktoré predstavujú na potrebách založení, súdržnú, komplexnú a primerane vyváženú reakciu na ciele stanovené v článku 3, a to vrátane štrukturálnych reforiem a opatrení na podporu zbližovania s Úniou, na posilnenie právneho štátu, demokracie a dodržiavania ľudských práv a základných slobôd, ako aj uplatňovanie podmienok uvedených v článku 16 ods. 2, aby Plán pre Ukrajinu ako celok zvýšil mieru rastu ukrajinského hospodárstva, znížil hospodárske a sociálne nerovnosti a zabezpečil pokrok Ukrajiny smerom k sociálnym, hospodárskym a environmentálnym normám Únie;
 - b) vysvetlenie, ako Plán pre Ukrajinu prispieva k riešeniu relevantných výziev identifikovaných v kontexte cesty Ukrajiny k pristúpeniu, ako sa uvádza v stanovisku Komisie a v analytickej správe, a k dohode o pridružení vrátane prehĺbenej a komplexnej zóny voľného obchodu a ako je s nimi zosúladený;

- c) vysvetlenie, ako sú Plán pre Ukrajinu a jeho opatrenia zosúladené so všeobecnými zásadami uvedenými v článku 4, ako aj s požiadavkami, plánmi a programami uvedenými v článku 16;
- d) orientačný harmonogram a predpokladané kvalitatívne a kvantitatívne kroky, ktoré musia byť v prípade reforiem a investícií merateľné a ktoré sa majú vykonať do 31. decembra 2027;
- e) opatrenia na účinné vykonávanie a monitorovanie Plánu pre Ukrajinu a podávanie správ v súvislosti s Plánom pre Ukrajinu zo strany Ukrajiny vrátane navrhovaných kvalitatívnych a kvantitatívnych krokov, ktoré musia byť v prípade reforiem a investícií merateľné, a súvisiacich ukazovateľov, ako aj na náležité zapojenie Verchovej rady;
- f) vysvetlenie, ako Plán pre Ukrajinu zodpovedá potrebám obnovy, revitalizácie, rekonštrukcie a modernizácie v ukrajinských regiónoch a obciach, ktoré sú dôsledkom útočnej vojny Ruska, a ako sa ním zlepšuje ich inkluzívny a udržateľný hospodársky, sociálny, environmentálny a územný rozvoj, posilňuje sociálnu súdržnosť, podporuje reforma decentralizácie na celej Ukrajine a približovanie sa k normám Únie; toto vysvetlenie zohľadňuje právomoci, úlohy a zodpovednosti pridelené jednotlivým úrovňam verejnej správy;
- g) vysvetlenie metodiky a procesov používaných pri výbere a realizácii projektov a objasnenie mechanizmov, ktorých úlohou je zapojiť orgány na nižšej ako celoštátnej úrovni, najmä obce, ako aj organizácie občianskej spoločnosti do rozhodovania o využívaní podpory v procese rekonštrukcie na miestnej úrovni a do procesu demokratickej kontroly, najmä včasný a rovnaký prístup k informáciám a finančným prostriedkom pre príslušné orgány na nižšej ako celoštátnej úrovni vrátane metodiky používanej na sledovanie súvisiacich výdavkov;
- h) vysvetlenie, ako sa Plánom pre Ukrajinu zabezpečí, aby projekty rekonštrukcie, ktoré budú vyberať a vykonávať takéto orgány na nižšej ako celoštátnej úrovni, predstavovali primerane významnú časť podpory; toto vysvetlenie podľa potreby zahŕňa aj vzájomné partnerstvá a partnerstvá medzi mestami, ako aj partnerskú spoluprácu a programy, ktoré sú zakotvené v partnerstvách medzi mestami a regiónmi v Únii a na Ukrajine;
- i) v rámci prípravy a vykonávania Plánu pre Ukrajinu podrobné vysvetlenie procesu konzultácií, ktoré sa uskutočňujú v súlade s vnútroštátnym právnym rámcom a zapojenia a konzultácií, ktoré sa plánujú počas vykonávania, za účasti Verchovej rady a príslušných zainteresovaných strán vrátane miestnych a regionálnych zastupiteľských subjektov a orgánov, sociálnych partnerov a organizácií občianskej spoločnosti, ako aj spôsob, akým sú vstupy týchto zainteresovaných strán zohľadnené v Pláne pre Ukrajinu;
- j) vysvetlenie rozsahu, v akom majú opatrenia v rámci Plánu pre Ukrajinu prispieť k:
 - i) cieľom v oblasti klímy a životného prostredia vrátane zachovania biodiverzity, a to najmä opatrenia súvisiace s príslušnými iniciatívami a reformami, a spôsob, akým je v kontexte vojnovnej alebo povojnovej obnovy a rekonštrukcie v čo najväčšej možnej miere zabezpečené dodržiavanie zásady „nespôsobiť významnú škodu“;
 - ii) presadzovanie právneho štátu;
 - iii) sociálne ciele vrátane začlenenia skupín v zraniteľných situáciách a zabezpečenie najlepších záujmov detí; a
 - iv) rodová rovnosť a posilnenie postavenia žien a dievčat a podpora práv žien a dievčat;
- k) podrobné vysvetlenie ukrajinského systému a plánovaných opatrení na účinnú prevenciu, odhaľovanie a nápravu nezrovnalostí, podvodov, všetkých foriem korupcie vrátane korupcie na vysokej úrovni alebo akéhokoľvek iného protiprávneho konania, ktoré má vplyv na finančné záujmy Únie, a konfliktov záujmov, ako aj na účinné vyšetrovanie a stíhanie trestných činov, ktoré majú vplyv na finančné prostriedky poskytované v rámci nástroja, ako aj podrobné vysvetlenie opatrení, ktorých cieľom je zabrániť dvojitému financovaniu z nástroja a iných programov Únie alebo od darcov, ako aj zabezpečiť rýchlu súdnu spoluprácu s príslušnými orgánmi Únie a jej členských štátov;
- l) vysvetlenie, ako sa Plánom pre Ukrajinu zabezpečí, aby iní darcovia mohli prispieť k podpore jeho opatrení;
- m) akékoľvek iné relevantné informácie.

2. Plán pre Ukrajinu je založený na výsledkoch a vplyve a obsahuje merateľné ukazovatele, ako sú v náležitých prípadoch kľúčové ukazovatele výkonnosti, na hodnotenie pokroku pri dosahovaní všeobecných a špecifických cieľov uvedených v článku 3.

Článok 18

Posúdenie Plánu pre Ukrajinu Komisiou

1. Komisia bez zbytočného odkladu posúdi relevantnosť, komplexnosť a vhodnosť Plánu pre Ukrajinu alebo v relevantnom prípade zmenu Plánu pre Ukrajinu, ako je uvedené v článku 20, a predloží návrh vykonávacieho rozhodnutia Rady v súlade s článkom 19 ods. 1. Pri tomto posudzovaní Komisia úzko spolupracuje s Ukrajinou a medzinárodnými partnermi, ktorí prispievajú k jeho vykonávaniu. Komisia môže predložiť pripomienky, požiadať o dodatočné informácie alebo požiadať Ukrajinu, aby návrh Plánu pre Ukrajinu uvedený v článku 14 ods. 2 upravila.

2. Pri posudzovaní Plánu pre Ukrajinu a určovaní sumy, ktorá sa má Ukrajine prideliť, Komisia zohľadní príslušné dostupné analytické informácie o Ukrajine vrátane jej makroekonomickej situácie a udržateľnosti dlhovej služby, odôvodnenie a prvky, ktoré Ukrajina poskytla podľa článku 17 ods. 1, ako aj akékoľvek iné relevantné informácie, najmä informácie uvedené v článku 16 ods. 6.

3. Komisia pri posúdení zohľadní tieto kritériá:

- a) či Plán pre Ukrajinu predstavuje na potrebách založení, súdržnú, komplexnú a primerane vyváženú reakciu na ciele stanovené v článku 3, a to vrátane štrukturálnych reforiem a opatrení na podporu zblížovania s Úniou, na posilnenie právneho štátu, demokracie, dodržiavania ľudských práv a základných slobôd, ako aj uplatňovanie podmienok uvedených v článku 16 ods. 2, aby Plán pre Ukrajinu ako celok zvýšil mieru rastu ukrajinského hospodárstva, znížil hospodárske a sociálne nerovnosti a zabezpečil pokrok Ukrajiny smerom k sociálnym, hospodárskym a environmentálnym normám Únie;
- b) či Plán pre Ukrajinu prispieva k riešeniu relevantných výziev identifikovaných v kontexte cesty Ukrajiny k pristúpeniu, ako sa uvádza v stanovisku Komisie a analytickej správe, a k dohode o pridružení vrátane prehĺbenej a komplexnej zóny voľného obchodu a či je s nimi zosúladený;
- c) či sú Plán pre Ukrajinu a jeho opatrenia v súlade so všeobecnými zásadami uvedenými v článku 4, ako aj s požiadavkami, plánmi a programami uvedenými v článku 16;
- d) či Plán pre Ukrajinu zodpovedá potrebám obnovy, revitalizácie, rekonštrukcie a modernizácie, ktoré sú dôsledkom útočnej vojny Ruska v ukrajinských regiónoch a obciach, a teda či sa ním zlepšuje ich inkluzívny a udržateľný hospodársky, sociálny, environmentálny a územný rozvoj, posilňuje sociálna súdržnosť a podporuje reforma decentralizácie na celej Ukrajine a približovanie sa k normám Únie; či sa v ňom zohľadňujú právomoci, úlohy a zodpovednosti pridelené jednotlivým úrovňam verejnej správy; či sa pri výbere a realizácii projektov a mechanizmov, ktorých úlohou je zapojiť orgány na nižšej ako celoštátnej úrovni, najmä obce, ako aj organizácie občianskej spoločnosti do rozhodovania o využívaní podpory v procese rekonštrukcie na miestnej úrovni a do demokratického procesu kontroly, najmä včasný a rovnaký prístup k informáciám a finančným prostriedkom pre príslušné orgány na nižšej ako celoštátnej úrovni, používajú vhodné metodiky a procesy; či si na sledovanie súvisiacich výdavkov na projekty rekonštrukcie, ktoré vyberajú a vykonávajú takéto orgány na nižšej ako celoštátnej úrovni, používa vhodná metodika a či takéto projekty predstavujú primerane významnú časť podpory;
- e) či sa očakáva, že opatrenia uvedené v Pláne pre Ukrajinu prispejú k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, ochrane životného prostredia vrátane zachovania biodiverzity a k zelenej transformácii alebo k riešeniu výziev, ktoré z nich vyplývajú; či sa opatreniami zahrnutými v Pláne pre Ukrajinu v čo najväčšej možnej miere dodržiava zásada „nespôsobovať významnú škodu“ v kontexte vojnovnej alebo povojnovej obnovy a rekonštrukcie;
- f) či sa očakáva, že opatrenia uvedené v Pláne pre Ukrajinu prispejú k podpore právneho štátu;

- g) či sa očakáva, že opatrenia v Pláne pre Ukrajinu prispejú k sociálnym cieľom vrátane začlenenia skupín v zraniteľných situáciách a zabezpečia najlepšie záujmy detí;
 - h) či sa očakáva, že opatrenia v Pláne pre Ukrajinu podporia rodovú rovnosť a posilnenie postavenia žien a dievčat;
 - i) či sa očakáva, že sa opatreniami navrhnutými Ukrajinou zabezpečí účinné vykonávanie a monitorovanie Plánu pre Ukrajinu a podávanie správ v súvislosti s Plánom pre Ukrajinu a jeho prípadnými aktualizáciami, najmä v dôsledku zapojenia Verchovej rady, vrátane merateľných kvalitatívnych a kvantitatívnych krokov a súvisiacich ukazovateľov;
 - j) či sa očakáva, že opatrenia navrhované Ukrajinou účinne zabezpečia primeranú úroveň ochrany finančných záujmov Únie, najmä prevenciou, odhaľovaním a nápravou nezrovnalostí, podvodov, všetkých foriem korupcie vrátane korupcie na vysokej úrovni, konfliktov záujmov alebo akéhokoľvek iného protiprávneho konania, ktoré má vplyv na finančné záujmy Únie; či navrhované opatrenia podporujú účinné vyšetrovanie a stíhanie trestných činov, ktoré majú vplyv na finančné prostriedky poskytnuté v rámci nástroja, a zabezpečujú rýchlu justičnú spoluprácu s príslušnými orgánmi Únie a jej členských štátov; či sa očakáva, že opatrenia navrhnuté Ukrajinou umožnia zabrániť dvojitému financovaniu z nástroja a iných programov Únie, ako aj od iných darcov;
 - k) či sa uskutočnili riadne konzultácie s Verhovnou radou a či sa v Pláne pre Ukrajinu podľa potreby zohľadňujú vstupy zainteresovaných strán vrátane miestnych a regionálnych zastupiteľských subjektov a orgánov, sociálnych partnerov a organizácií občianskej spoločnosti v súlade s vnútroštátnym právnym rámcom;
 - l) či sa Plánom pre Ukrajinu zabezpečí, aby jeho ciele mohli podporiť iní darcovia.
4. Pri posudzovaní Plánu pre Ukrajinu, ktorý Ukrajina predloží, môžu Komisii pomáhať experti.

Článok 19

Vykonávacie rozhodnutie Rady

1. V prípade kladného posúdenia schváli Rada prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia na návrh Komisie posúdenie Plánu pre Ukrajinu predloženého Ukrajinou v súlade s článkom 14 ods. 2 alebo v relevantnom prípade jeho zmenu predloženú v súlade s článkom 20 ods. 1 alebo 2. Rada koná spravidla do jedného mesiaca od doručenia návrhu Komisie. Rada, uznášajúc sa kvalifikovanou väčšinou, môže návrh Komisie zmeniť a zmenený návrh prijať prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia.
2. V návrhu Komisie týkajúcom sa vykonávacieho rozhodnutia Rady sa pre časť, ktorá sa má financovať z nástroja, stanoví:
 - a) reformy a investície, ktoré má Ukrajina realizovať, ako aj podmienky stanovené v Pláne pre Ukrajinu vrátane tých, ktoré sú vo forme merateľných kvalitatívnych a kvantitatívnych krokov zodpovedajúcich súvisiacim reformám a investíciám, ako sa uvádza v článku 16 ods. 2, vrátane orientačného harmonogramu;
 - b) celkové a ročné maximálne sumy nenávratnej finančnej podpory a celkové a ročné orientačné maximálne sumy úverovej podpory, ako sa uvádza v článku 6 ods. 1 prvom pododseku písm. a) a článku 6 ods. 2, a príslušných príspevkov podľa odseku 4 uvedeného článku;
 - c) splátky v štruktúre podľa článku 16 ods. 2 a podľa písmena b) tohto odseku, ktoré sa majú vyplatiť po tom, ako Ukrajina do uspokojivej miery splní príslušné kvalitatívne a kvantitatívne kroky stanovené v súvislosti s vykonávaním Plánu pre Ukrajinu;
 - d) predpokladaný harmonogram vyplácania podpory a harmonogram platieb;
 - e) výška úverovej podpory, ktorá sa má vyplatiť vo forme predbežného financovania v súlade s článkom 24;
 - f) lehota, ktorá uplynie najneskôr 31. decembra 2027, v rámci ktorej sa musia dokončiť záverečné kvalitatívne a kvantitatívne kroky týkajúce sa investičných projektov aj reforiem;

- g) podrobnosti a harmonogram monitorovania a vykonávania Plánu pre Ukrajinu vrátane náležitého zapojenia Verchovej rady, ako aj prípadné opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s článkom 35;
- h) ukazovatele na posúdenie pokroku pri dosahovaní všeobecných a špecifických cieľov uvedených v článku 3;
- i) opatrenia na zabezpečenie toho, aby Komisia mala plný prístup k podkladovým relevantným údajom;
- j) informácie o skutočných a plánovaných príspevkoch od iných darcov a vysvetlenie koordinačných opatrení pri vypracúvaní a vykonávaní Plánu pre Ukrajinu, ktoré by zabezpečili dosiahnutie jeho cieľov;
- k) analýza vplyvu Plánu pre Ukrajinu na makroekonomickú situáciu s prihliadnutím na udržateľnosť dlhovej služby Ukrajiny.

Článok 20

Zmeny Plánu pre Ukrajinu

1. Ak Ukrajina z dôvodu objektívnych okolností už nedokáže čiastočne alebo úplne realizovať Plán pre Ukrajinu vrátane príslušných kvalitatívnych a kvantitatívnych krokov, ukrajinské orgány môžu v relevantnom prípade po konzultácii s Verhovnou radou navrhnúť zmenu Plánu pre Ukrajinu.
2. Komisia môže po dohode s Ukrajinou predložiť návrh na zmenu vykonávacieho rozhodnutia Rady uvedeného v článku 19 ods. 1, najmä s cieľom zohľadniť zmeny okolností umožňujúcich zvýšenie ambícií alebo zmenu dostupných súm, a to najmä z dôvodu dodatočných príspevkov od členských štátov alebo z iných zdrojov uvedených v článku 6 ods. 4. Rada môže požiadať Komisiu, aby posúdila, či sú splnené podmienky stanovené v tomto odseku, a v prípade potreby predložila príslušný návrh.
3. Ak sa Komisia domnieva, že príčiny predložené Ukrajinou odôvodňujú zmenu Plánu pre Ukrajinu, Komisia posúdi zmenený Plán pre Ukrajinu v súlade s článkom 18 a bez zbytočného odkladu predloží návrh na zmenu vykonávacieho rozhodnutia Rady uvedeného v článku 19 ods. 1. Rada koná spravidla do jedného mesiaca od doručenia návrhu Komisie. Rada, uznášajúc sa kvalifikovanou väčšinou, môže návrh Komisie zmeniť a zmenený návrh prijať prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia.

Článok 21

Hodnotiaca tabuľka Plánu pre Ukrajinu

1. Komisia vytvorí hodnotiacu tabuľku Plánu pre Ukrajinu (ďalej len „hodnotiaca tabuľka“), v ktorej sa zaznamená pokrok vo vykonávaní Plánu pre Ukrajinu.
2. Komisia je splnomocnená prijať delegovaný akt v súlade s článkom 41 na doplnenie tohto nariadenia stanovením podrobných prvkov hodnotiacej tabuľky s cieľom zaznamenávať pokrok vo vykonávaní Plánu pre Ukrajinu, ako sa uvádza v odseku 1 tohto článku.
3. Hodnotiaca tabuľka sa sfunkční do 1. januára 2025 a Komisia ju dvakrát za rok aktualizuje. Hodnotiaca tabuľka sa zverejní online.

Článok 22

Dohoda o úvere a operácie prijímania a poskytovania úverov

1. Na financovanie podpory vo forme úverov v rámci nástroja je Komisia v mene Únie splnomocnená vypožičať si potrebné finančné prostriedky na kapitálových trhoch alebo od finančných inštitúcií v súlade s článkom 220a nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.

2. Po prijatí vykonávacieho rozhodnutia Rady uvedeného v článku 19 ods. 1 uzavrie Komisia s Ukrajinou dohodu o úvere na sumu uvedenú v článku 6 ods. 2. V dohode o úvere sa stanoví obdobie dostupnosti a podrobné podmienky podpory vo forme úverov v rámci nástroja, a to aj vo vzťahu k systémom vnútornej kontroly uvedeným v článku 9 ods. 4 písm. a) a c). Úvery majú maximálnu splatnosť 35 rokov. Okrem prvkov stanovených v článku 220 ods. 5 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 obsahuje dohoda o úvere sumu predbežného financovania a pravidiel zúčtovania predbežného financovania.
3. Odchylné od článku 31 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2021/947 sa finančná pomoc poskytovaná Ukrajine vo forme úverov v rámci nástroja nepodporuje zárukou pre vonkajšiu činnosť.
4. Na úvery podľa tohto nariadenia sa netvorí žiadne rezervy a odchylné od článku 211 ods. 1 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 sa nestanovuje žiadna miera tvorby rezerv ako percentuálny podiel zo sumy uvedenej v článku 6 ods. 2 tohto nariadenia.
5. Dohoda o úvere sa na požiadanie sprístupní súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

Článok 23

Subvencia na náklady na prijaté úvery a pôžičky

1. Odchylné od článku 220 ods. 5 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 a v závislosti od dostupnosti zdrojov sa z nástroja môžu hrať náklady na financovanie, náklady na riadenie likvidity a náklady na služby týkajúce sa administratívnych režijných nákladov súvisiacich s prijímaním a poskytovaním úverov a pôžičiek (ďalej len „subvencia na náklady na prijaté úvery a pôžičky“) s výnimkou nákladov súvisiacich s predčasným splatením úveru. V období od 1. januára 2024 do 31. decembra 2027 sa na subvenciu na náklady na prijaté úvery a pôžičky vzťahuje kapitola V.
2. Ukrajina môže o subvenciu na náklady na prijaté úvery a pôžičky, ako sa uvádza v odseku 1, požiadať každý rok. Komisia môže poskytnúť subvenciu na náklady na prijaté úvery a pôžičky v sume, ktorá nepresahuje limity rozpočtových prostriedkov vyčlenených v ročnom rozpočte.

Článok 24

Predbežné financovanie

1. S výhradou prijatia vykonávacieho rozhodnutia uvedeného v článku 19 ods. 1 Radou môže Ukrajina v rámci Plánu pre Ukrajinu požiadať o platbu predbežného financovania až do výšky 7 % úverovej podpory poskytnutej podľa kapitoly III.
2. Komisia môže vykonať platbu predbežného financovania po schválení Plánu pre Ukrajinu v zmysle článku 19 a po nadobudnutí platnosti dohody o úvere v zmysle článku 22. Platby sa uskutočňujú na základe dostupných finančných prostriedkov na kapitálových trhoch v zmysle článku 22 ods. 1 a na základe splnenia základnej podmienky stanovenej v článku 5 ods. 1.
3. Komisia rozhodne o harmonograme vyplácania predbežného financovania, ktoré sa môže vyplatiť v jednej tranži alebo vo viacerých tranžiach.

Článok 25

Výnimočné preklenovacie financovanie

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 24, ak sa rámcová dohoda nepodpíše alebo ak sa Plán pre Ukrajinu neprijme do 2. marca 2024, Komisia môže rozhodnúť o poskytnutí obmedzenej, výnimočnej podpory Ukrajine vo forme úverov na obdobie až šiestich mesiacov počnúc od 1. januára 2024 za predpokladu, že sa dosiahol uspokojivý pokrok pri príprave Plánu pre Ukrajinu, a to s cieľom podporiť makrofinančnú stabilitu krajiny a za podmienok, ktoré sa dohodnú v memorande o porozumení medzi Komisiou a Ukrajinou, za predpokladu dodržania základnej podmienky uvedenej v článku 5 ods. 1 a súladu s článkom 6 a v závislosti od dostupných finančných prostriedkov.

2. V memorande o porozumení sa stanovujú najmä politické podmienky, orientačné finančné plánovanie a požiadavky na podávanie správ primerané trvaniu financovania. Politické podmienky zahŕňajú záväzok dodržiavať zásady správneho finančného riadenia so zameraním na boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, ako aj opatrenia na zlepšenie riadenia príjmov.

Memorandum o porozumení sa prijíma a mení prostredníctvom vykonávacích aktov. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 42.

3. Výška podpory uvedenej v odseku 1 nepresiahne 1 500 000 000 EUR mesačne. Komisia uzavrie s Ukrajinou dohodu o úvere, ktorá musí byť v súlade s článkami 22 a 23.

Článok 26

Pravidlá týkajúce sa vyplatenia, zadržania a zníženia nenávratnej finančnej podpory a úverov

1. Platby nenávratnej finančnej podpory a úverov Ukrajine podľa tohto článku sa uskutočňujú v súlade s rozpočtovými prostriedkami a v závislosti od dostupných finančných prostriedkov. Platby sa vyplácajú v splátkach. Splátka môže byť vyplatená v jednej tranži alebo vo viacerých tranžiach.

2. Ukrajina každý štvrtrok predkladá riadne odôvodnenú žiadosť o vyplatenie nenávratnej finančnej podpory a úverovej podpory, aby Komisia vyplatila túto nenávratnú finančnú podporu a úverovú podporu na základe posúdenia uvedeného v odseku 3.

3. Komisia bez zbytočného odkladu posúdi, či Ukrajina splnila základnú podmienku stanovenú v článku 5 ods. 1 a dosiahla uspokojivé splnenie kvalitatívnych a kvantitatívnych krokov stanovených vo vykonávacom rozhodnutí Rady uvedenom v článku 19 ods. 1. Uspokojivé splnenie kvalitatívnych a kvantitatívnych krokov predpokladá, že Ukrajina nezrušila opatrenia týkajúce sa krokov, v prípade ktorých dosiahla uspokojivé splnenie. Komisii pri vykonávaní jej posúdenia môžu pomáhať experti.

4. Ak Komisia posúdi uspokojivé splnenie kvalitatívnych a kvantitatívnych krokov kladne, bez zbytočného odkladu predloží Rade návrh vykonávacieho rozhodnutia Rady o uspokojivom splnení podmienok pre platby uvedených v odseku 3. Rada koná spravidla do troch týždňov od doručenia daného návrhu. Rada, uznášajúc sa kvalifikovanou väčšinou, môže návrh Komisie zmeniť a zmenený návrh prijať prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia. Na základe vykonávacieho rozhodnutia Rady prijme Komisia rozhodnutie, ktorým povolí vyplatenie časti nenávratnej finančnej podpory a úveru, ktorá zodpovedá týmto krokmi.

5. Ak Komisia posúdi splnenie kvalitatívnych a kvantitatívnych krokov na základe orientačného harmonogramu negatívne, bez zbytočného odkladu informuje Radu a Európsky parlament a platba nenávratnej finančnej podpory a úveru, ktorá zodpovedá týmto krokmi, sa zadrží. Zadržaná platba sa v súlade s odsekom 4 vyplatí až vtedy, keď Ukrajina v rámci následnej žiadosti o platbu riadne zdôvodní, že prijala potrebné opatrenia na zabezpečenie uspokojivého splnenia kvalitatívnych a kvantitatívnych krokov. Komisia ako usmernenie vypracuje metodiku riešenia čiastočného plnenia krokov.

6. Ak Komisia usúdi, že Ukrajina neprijala potrebné opatrenia v lehote 12 mesiacov od počiatočného negatívneho posúdenia uvedeného v odseku 5, oznámi to Ukrajine. Ukrajina môže do dvoch mesiacov od oznámenia Komisie predložiť svoje pripomienky. Ak Komisia dospeje k záveru, že Ukrajina neprijala potrebné opatrenia, predloží návrh vykonávacieho rozhodnutia Rady, ktorým sa zníži suma nenávratnej finančnej podpory a úveru úmerne k časti zodpovedajúcej príslušným kvalitatívnym a kvantitatívnym krokmi. Rada koná spravidla do jedného mesiaca od doručenia návrhu Komisie. Rada, uznášajúc sa kvalifikovanou väčšinou, môže návrh Komisie zmeniť a zmenený návrh prijať prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia.

7. V prípade zistených prípadov nezrovnalostí, podvodov, korupcie a konfliktov záujmov, ktoré majú vplyv na finančné záujmy Únie a ktoré Ukrajina nenapravila, alebo závažného porušenia povinností vyplývajúcej z dohôd uvedených v článkoch 9, 10 a 22 tohto nariadenia, alebo v prípade vážnych obáv v tejto súvislosti, a to aj na základe správ Rady audítorov uvedenej v článku 36 tohto nariadenia alebo informácií poskytnutých úradom OLAF, Komisia môže znížiť sumu nenávratnej finančnej podpory a vymáhať všetky sumy splatné do rozpočtu Únie, a to aj kompenzáciou v súlade s článkom 102 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046, alebo znížiť sumu úveru, ktorá sa má vyplatiť Ukrajine, ako sa uvádza v odseku 4 tohto článku, alebo požiadať o predčasné splatenie úveru.

8. Odchylné od článku 116 ods. 2 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 lehota na platbu uvedená v článku 116 ods. 1 písm. a) uvedeného nariadenia začína plynúť odo dňa oznámenia rozhodnutia o povolení vyplatenia prostriedkov Ukrajine podľa odseku 4 tohto článku.

9. Na platby vykonané podľa tohto článku a článku 24 tohto nariadenia sa neuplatňuje článok 116 ods. 5 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.

Článok 27

Transparentnosť, pokiaľ ide o osoby a subjekty, ktoré dostávajú finančné prostriedky na vykonávanie Plánu pre Ukrajinu

1. Ukrajina zverejňuje aktualizované údaje o osobách a subjektoch vrátane dodávateľov, ktorí dostávajú finančné prostriedky presahujúce sumu 100 000 EUR kumulatívne v priebehu štyroch rokov na realizáciu reforiem a investícií uvedených v Pláne pre Ukrajinu.

2. V prípade osôb a subjektov uvedených v odseku 1 sa s náležitým zreteľom na dodržiavanie požiadaviek na zachovávanie dôvernosti a bezpečnosti, najmä ochrany osobných údajov, uverejnia na webovej stránke v strojovo čitateľnom formáte tieto informácie zoradené podľa celkových prijatých finančných prostriedkov:

- a) v prípade právnickej osoby celý úradný názov príjemcu a identifikačné číslo pre DPH alebo daňové identifikačné číslo, ak je k dispozícii, alebo iný jedinečný identifikátor zavedený na vnútroštátnej úrovni;
- b) v prípade fyzickej osoby meno a priezvisko či priezviská príjemcu;
- c) suma, ktorú príjemca dostal, ako aj reformy a investície v rámci Plánu pre Ukrajinu, na ktorých realizáciu táto suma prispieva.

3. Informácie uvedené v odseku 2 sa nezverejňujú, ak ich zverejnenie predstavuje riziko ohrozenia práv a slobôd dotknutých osôb alebo subjektov alebo vážne poškodenie obchodných záujmov príjemcov. Takéto informácie sa sprístupnia Komisii a Rade audítorov.

4. Ukrajina aspoň raz ročne elektronicky zašle Komisii údaje o osobách a subjektoch uvedených v odseku 1 tohto článku v strojovo čitateľnom formáte, ktorý sa vymedzí v rámcovej dohode uvedenej v článku 9 ods. 4 písm. i).

KAPITOLA IV

PILIER II: INVESTIČNÝ RÁMEC PRE UKRAJINU

Článok 28

Rozsah pôsobnosti a štruktúra

1. V rámci investičného rámca pre Ukrajinu Komisia poskytne Ukrajine podporu Únie vo forme finančných nástrojov, rozpočtových záruk alebo operácií kombinovaného financovania vrátane technickej pomoci spojenej s vykonávaním piliera II.

2. Komisiu pri vykonávaní investičného rámca pre Ukrajinu podporuje riadiaca rada (ďalej len „riadiaca rada“). Riadiaca rada prijme svoj rokovací poriadok.
3. Riadiaca rada sa skladá zo zástupcov Komisie a každého členského štátu. Ukrajinské orgány sa prizývajú na zasadnutia riadiacej rady podľa potreby. Európsky parlament a Verchovna rada majú štatút pozorovateľa. Protistrany vykonávajúce Záruku pre Ukrajinu a finančné nástroje podporované investičným rámcom pre Ukrajinu môžu získať štatút pozorovateľa. Riadiacej rade predsedá Komisia.
4. Riadiaca rada poskytuje Komisii strategické a operačné usmernenia a podporu týkajúcu sa rôznych aspektov vrátane rizikových profilov, formy podpory, návrhu finančných produktov, ktoré sa majú zaviesť, a neoprávnených sektorov. Formuluje stanoviská k využívaniu podpory Únie prostredníctvom Záruky pre Ukrajinu, finančných nástrojov a operácií kombinovaného financovania vrátane úrovni zvýhodnenia, pričom zohľadňuje príslušné posúdenia rizík. Riadiaca rada prijíma stanoviská podľa možnosti konsenzom.
5. Komisia zabezpečuje, aby bola podpora Únie, ktorá sa poskytuje na základe investičného rámca pre Ukrajinu, v súlade s Plánom pre Ukrajinu a prispievala k jeho vykonávaniu a aby dopĺňala podporu Únie pre Ukrajinu udelenú v rámci iných programov a nástrojov Únie, s prihliadnutím na presadzovanie sociálnej zodpovednosti podnikov a zodpovedného obchodného správania, najmä dodržiavaním medzinárodne dohodnutých usmernení, zásad a dohovorov týkajúcich sa investícií.
6. Najmenej 15 % záruk poskytnutých v rámci investičného rámca pre Ukrajinu sa použije na podporu mikropodnikov, malých a stredných podnikov v zmysle vymedzenia v článku 2 prílohy k odporúčaniu 2003/361/ES vrátane startupov, a to aj prostredníctvom finančných nástrojov, ktorých cieľom je znížiť riziko spojené s úverovými operáciami ukrajinských bánk.
7. Na účely článku 209 ods. 2 písm. h) nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 sa požiadavka týkajúca sa *ex ante* hodnotení finančných nástrojov a rozpočtových záruk splní kladným posúdením Plánu pre Ukrajinu zo strany Komisie, ako sa uvádza v článku 19 ods. 1 tohto nariadenia.
8. Podpora na základe investičného rámca pre Ukrajinu slúži najmä na vykonávanie Plánu pre Ukrajinu a zároveň dopĺňa zdroje financovania stanovené týmto nariadením.
9. Najmenej 20 % celkovej sumy zodpovedajúcej podpore v rámci investičného rámca pre Ukrajinu a investíciám v rámci Plánu pre Ukrajinu sa v rámci možností v krajine postihnutej vojnou použije na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu, na ochranu životného prostredia vrátane zachovania biodiverzity a na zelenú transformáciu.
10. Komisia každoročne podáva správu o poskytovaní podpory na základe investičného rámca pre Ukrajinu v súlade s článkom 41 ods. 4 a 5 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046. Na tento účel každá protistrana Záruky pre Ukrajinu a každý poverený subjekt, ktorý implementuje finančné nástroje, každoročne poskytujú informácie potrebné na to, aby Komisia mohla plniť svoje oznamovacie povinnosti.

Článok 29

Dodatočné príspevky na Záruku pre Ukrajinu a na finančné nástroje

1. Členské štáty, tretie krajiny a tretie strany môžu prispievať na Záruku pre Ukrajinu a na finančné nástroje zriadené v rámci investičného rámca pre Ukrajinu. Príspevky na Záruku pre Ukrajinu sa poskytujú v súlade s článkom 218 ods. 2 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.
2. Príspevky na Záruku pre Ukrajinu zvyšujú sumu Záruky pre Ukrajinu bez toho, aby viedli k dodatočným podmieneným záväzkom Únie.

3. V prípade všetkých príspevkov uvedených v odseku 1 sa uzavrie medzi Komisiou v mene Únie a prispievateľom dohoda o príspevku. Dohoda obsahuje najmä ustanovenia týkajúce sa platobných podmienok. Komisia o uzavretých dohodách o príspevku bezodkladne informuje súčasne Európsky parlament a Radu.

Článok 30

Vykonávanie Záruky pre Ukrajinu a finančných nástrojov

1. Záruka pre Ukrajinu a finančné nástroje podporované na základe investičného rámca pre Ukrajinu sa vykonávajú v nepriamom riadení podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c) nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.
2. Oprávnené protistrany na účely Záruky pre Ukrajinu a oprávnené poverené subjekty na účely finančných nástrojov sú subjekty uvedené v článku 208 ods. 4 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 vrátane subjektov z tretích krajín, ktoré prispievajú na Záruku pre Ukrajinu v súlade s článkom 29 tohto nariadenia. Okrem toho odchyľne od článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c) nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 sa za oprávnené na účely Záruky pre Ukrajinu považujú subjekty, ktoré sa riadia súkromným právom členského štátu alebo tretej krajiny, ktoré prispeli na Záruku pre Ukrajinu v súlade s článkom 29 tohto nariadenia a ktoré poskytujú primerané záruky svojej finančnej a prevádzkovej spôsobilosti.
3. Komisia zabezpečuje účinné, efektívne, na potrebách založené a spravodlivé použitie dostupných zdrojov oprávnenými protistranami alebo prípadne oprávnenými poverenými subjektmi na základe inkluzívneho prístupu, pričom podporuje ich vzájomnú spoluprácu a náležite zohľadňuje ich kapacity, pridanú hodnotu, skúsenosti a schopnosť znášať riziko.
4. Komisia zabezpečuje spravodlivé a transparentné zaobchádzanie so všetkými oprávnenými protistranami a všetkými oprávnenými poverenými subjektmi a zaisťuje, aby sa počas celého obdobia vykonávania investičného rámca pre Ukrajinu predchádzalo konfliktom záujmov. S cieľom zabezpečiť komplementárnosť môže Komisia požiadať oprávnené protistrany na účely Záruky pre Ukrajinu alebo oprávnené poverené subjekty na účely finančných nástrojov o akékoľvek relevantné informácie o ich operáciách, ktoré nie sú podporované Úniou.

Článok 31

Záruka pre Ukrajinu

1. Na zaručenie operácií podporujúcich ciele nástroja sa stanovuje Záruka pre Ukrajinu vo výške 7 800 000 000 EUR v bežných cenách. Záruka pre Ukrajinu je nezávislá a autonómna od záruky pre vonkajšiu činnosť a poskytuje sa ako neodvolateľná, bezpodmienečná záruka na požiadanie v súlade s článkom 219 ods. 1 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.
2. Záruka pre Ukrajinu sa použije na krytie rizík v prípade týchto typov operácií zameraných na podporu štátnych subjektov, subjektov na nižšej ako štátnej úrovni, nekomerčných a komerčných subjektov a súkromného sektora:
 - a) úvery vrátane úverov v miestnej mene;
 - b) záruky;
 - c) protizáruky;
 - d) nástroje kapitálového trhu;
 - e) akákoľvek iná forma financovania alebo zvýšenia kreditnej kvality, poistenie a kapitálová alebo kvázi kapitálová účasť.
3. Komisia v mene Únie uzavrie s oprávnenými protistranami dohody o Záruke pre Ukrajinu do 31. decembra 2027. Záruka pre Ukrajinu sa môže poskytovať postupne.

Komisia poskytne informácie o podpise každej dohody o Záruke pre Ukrajinu v správach uvedených v článku 28 ods. 10. Uvedené dohody sa na požiadanie bez zbytočného odkladu sprístupnia Európskemu parlamentu a Rade, pričom sa zohľadní ochrana dôverných a citlivých obchodných informácií.

4. Komisia pri uzatváraní dohôd o Záruke pre Ukrajinu náležite zohľadní odporúčania a usmernenia skupiny pre posudzovanie technických rizík uvedenej v článku 33 ods. 8 nariadenia (EÚ) 2021/947 a riadiacej rady.

5. Dohody o Záruke pre Ukrajinu obsahujú najmä:

- a) podrobné pravidlá týkajúce sa krytia Záruky pre Ukrajinu, odhadovaných ročných investícií, požiadaviek, oprávnenosti a postupov;
- b) podrobné pravidlá poskytovania Záruky pre Ukrajinu vrátane spôsobov jej krytia a jej vymedzeného krytia portfólií a projektov v rámci konkrétnych druhov nástrojov, ako aj analýzy rizika projektov a portfólií projektov, a to aj na odvetvovej, regionálnej a národnej úrovni;
- c) odkaz na ciele a účel nástroja, posúdenie potrieb a uvedenie očakávaných výsledkov;
- d) odmenu za Záruku pre Ukrajinu, ktorá sa stanoví za zvýhodnených podmienok odrážajúcich osobitnú situáciu vojnou postihutej Ukrajiny, pričom sa zohľadnia príslušné rizikové profily investičných programov s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky;
- e) požiadavky na využívanie Záruky pre Ukrajinu vrátane platobných podmienok, ako sú osobitné časové lehoty, úroky, ktoré sa majú platiť z dlžných súm, výdavky a náklady na vymáhanie a prípadne potrebné mechanizmy týkajúce sa likvidity;
- f) postupy týkajúce sa pohľadávok, okrem iného vrátane spúšťacích udalostí a čakacích lehôt, a postupy týkajúce sa vymáhania pohľadávok;
- g) povinnosti týkajúce sa monitorovania, podávania správ, transparentnosti a hodnotenia;
- h) jasné a prístupné postupy podávania sťažností tretími stranami, ktoré by mohli byť dotknuté vykonávaním projektov podporovaných Zárukou pre Ukrajinu.

6. Skupina EIB vykonáva operácie na Ukrajine zamerané na podporu ukrajinských štátnych subjektov a nekomerčných subjektov na nižšej ako štátnej úrovni, na ktoré sa vzťahuje orientačná vyhradená minimálna suma Záruky pre Ukrajinu vo výške 25 % sumy uvedenej v odseku 1, ktorá sa poskytne v súlade s postupmi stanovenými v tomto nariadení.

7. Vyhradená suma Záruky pre Ukrajinu uvedená v odseku 6 je k dispozícii na podporu operácií skupiny EIB schválených príslušnou radou skupiny EIB do 31. decembra 2025. Po tomto dátume je zostávajúca vyhradená suma Záruky pre Ukrajinu k dispozícii pre všetky typy operácií uvedené v odseku 6 pre všetky oprávnené protistrany, na ktoré sa vzťahuje odsek 3.

8. Komisia môže použiť až 30 % sumy uvedenej v odseku 1 tohto článku na zvýšenie súm záruky poskytovaných prostredníctvom dohôd o záruke pre vonkajšiu činnosť uzatvorených podľa článku 38 nariadenia (EÚ) 2021/947, a to za týchto podmienok:

- a) na účely tohto odseku sa Záruka pre Ukrajinu vykonáva prostredníctvom zmeny alebo dodatku k dohodám uzavretým podľa článku 38 nariadenia (EÚ) 2021/947 s oprávnenými protistranami vybranými podľa článku 35 uvedeného nariadenia, ktorými sa zvyšuje výška záruky podľa týchto dohôd, ktoré sa majú podpísať do štyroch mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia;

- b) oprávnené protistrany použijú Záruku pre Ukrajinu podľa tohto odseku výlučne na podporu vykonávania operácií na Ukrajine, pričom na krytie Zárukou pre Ukrajinu podľa tohto odseku sú oprávnené len výzvy na plnenie zo záruky z operácií na Ukrajine;
- c) odchylné od článku 36 ods. 1 druhého pododseku nariadenia (EÚ) 2021/947 predstavujú operácie kryté Zárukou pre Ukrajinu podľa tohto odseku samostatné portfólio Záruky pre Ukrajinu a nezohľadňujú sa na účely výpočtu 65 % krytia uvedeného v článku 36 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/947;
- d) rozdelením rizika v samostatnom portfóliu Záruky pre Ukrajinu sa zabezpečí zosúladenie záujmov medzi Komisiou a oprávnenou protistranou v súlade s článkom 209 ods. 2 písm. e) nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 a protistrana prispeje svojimi vlastnými zdrojmi do tohto portfólia v súlade s článkom 219 ods. 4 uvedeného nariadenia;
- e) protistrany zavedú samostatné účtovníctvo a podávanie správ o vykonávaní Záruky pre Ukrajinu podľa tohto odseku;
- f) článok 32 tohto nariadenia sa vzťahuje na tvorbu rezerv Záruky pre Ukrajinu podľa tohto odseku, ktorá sa používa výlučne na krytie strát v rámci Záruky pre Ukrajinu; tvorba rezerv stanovená podľa článku 31 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/947 sa nepoužije na krytie operácií v rámci Záruky pre Ukrajinu.

9. Oprávnená protistrana schváli operácie financovania a investičné operácie v súlade s vlastnými pravidlami a postupmi a v súlade s dohodou o Záruke pre Ukrajinu.

10. Maximálna lehota povolená oprávneným protistranám na podpísanie zmlúv s finančnými sprostredkovateľmi alebo konečnými príjemcami je tri roky po uzavretí príslušnej dohody o Záruke pre Ukrajinu s možnými predĺženiami v prípade poskytnutia dodatočnej sumy záruky a zmeny dohody o Záruke pre Ukrajinu.

11. Záruka pre Ukrajinu môže zahŕňať:

- a) v prípade dlhových nástrojov istinu a všetky úroky a sumy splatné vybranej oprávnenej protistrane, ktoré však táto protistrana v súlade s podmienkami operácií financovania po tom, ako došlo k zlyhaniu, nedostala;
- b) v prípade kapitálových investícií investované sumy a s nimi spojené náklady na financovanie;
- c) v prípade iných operácií financovania a investičných operácií uvedených v odseku 2 použité sumy a s nimi spojené náklady na financovanie;
- d) všetky príslušné výdavky a náklady na vymáhanie súvisiace s prípadom zlyhania, pokiaľ nie sú odpočítané od vymožených finančných prostriedkov.

12. Na účely účtovníctva Komisie a jej každoročného podávania správ Európskemu parlamentu a Rade o rizikách krytých Zárukou pre Ukrajinu a v súlade s článkom 209 ods. 4 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 oprávnené protistrany, s ktorými bola uzavretá dohoda o Záruke pre Ukrajinu, predkladajú Komisii a Európskemu dvoru audítorov každý rok finančné výkazy overené nezávislým externým audítorom a obsahujúce okrem iného informácie o:

- a) posúdení rizík operácií financovania a investičných operácií oprávnených protistrán vrátane informácií o záväzkoch Únie oceňovaných v súlade s účtovnými pravidlami uvedenými v článku 80 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 a s medzinárodnými účtovnými štandardmi pre verejný sektor;
- b) nesplatenom finančnom záväzku Únie vyplývajúcom zo Záruky pre Ukrajinu poskytnutej oprávneným protistranám a na ich operácie financovania a investičné operácie, členené podľa jednotlivých operácií.

13. Podmienka stanovená v článku 219 ods. 4 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 týkajúca sa príspevkov v podobe vlastných zdrojov sa vzťahuje na každú oprávnenú protistranu, ktorej sa poskytla rozpočtová záruka na základe investičného rámca pre Ukrajinu na portfóliovom základe.

14. Na Záruku pre Ukrajinu sa uplatňuje rámec Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj plus+ (EFSD+) pre riadenie rizík uvedený v článku 33 ods. 7 nariadenia (EÚ) 2021/947 vrátane skupiny pre posudzovanie technických rizík uvedenej v článku 33 ods. 8 uvedeného nariadenia, pričom sa zohľadňujú ciele a zásady nástroja. Posúdenia rizík pri Záruke pre Ukrajinu sú nezávislé od posúdení rizík EFSD+. Celkový rizikový profil operácií, na ktoré sa vzťahuje Záruka pre Ukrajinu, sa môže líšiť od celkového rizikového profilu záruky pre vonkajšiu činnosť. Komisia zabezpečuje, aby riziko spojené so zaručenými operáciami nepresiahlo schopnosť rozpočtu Únie znášať tieto riziká, ako sa stanovuje na základe dostupných rozpočtových zdrojov a miery tvorby rezerv uvedenej v článku 32 ods. 1 tohto nariadenia. V rámci podávania správ podľa článku 28 ods. 10 tohto nariadenia Komisia každoročne podáva Európskemu parlamentu a Rade správu o opatreniach prijatých v tejto súvislosti.

Článok 32

Tvorba rezerv

1. Miera tvorby rezerv Záruky pre Ukrajinu je spočiatku 70 %.

Odchylné od článku 211 ods. 2 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 v súvislosti s obdobím, na ktoré sa tvorí globálna rezerva, sa rezerva tvorí do 31. decembra 2027 a rovná sa výške rezervy zodpovedajúcej poskytnutej Záruke pre Ukrajinu a môže sa tvoriť postupne, aby odrážala pokrok pri výbere a vykonávaní operácií financovania a investičných operácií podporujúcich cieľ nástroja.

2. Miera tvorby rezerv sa po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia preskúmava aspoň raz ročne. Komisia o výsledku tohto preskúmania informuje Európsky parlament a Radu.

3. Komisia je splnomocnená prijať delegovaný akt v súlade s článkom 41 tohto nariadenia s cieľom zmeniť mieru tvorby rezerv pri uplatnení kritérií stanovených v článku 211 ods. 2 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 a prípadne zvýšiť alebo znížiť maximálnu výšku Záruky pre Ukrajinu uvedenú v článku 31 ods. 1 tohto nariadenia až o 30 %. Komisia môže zvýšiť maximálnu výšku Záruky pre Ukrajinu len vtedy, ak sa zníži miera tvorby rezerv. Bez toho, aby bol dotknutý článok 31 ods. 3 tohto nariadenia, môže Komisia stanoviť, že zvýšená suma Záruky pre Ukrajinu bude k dispozícii na podpis dohôd o záruke postupne počas troch rokov.

4. Odchylné od článku 213 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 sa efektívna miera tvorby rezerv neuplatňuje na tvorbu rezerv vyčlenenú v rámci spoločného rezervného fondu v súvislosti so Zárukou pre Ukrajinu.

Článok 33

Mechanizmus namietania a nápravy

1. So zreteľom na prípadné námietky tretích strán vrátane komunit a jednotlivcov dotknutých projektmi podporovanými Zárukou pre Ukrajinu Komisia a delegácia Únie na Ukrajine zverejnia na svojich webových sídlach priame odkazy na mechanizmy vybavovania sťažností príslušných protistrán, ktoré uzavreli dohody o Záruke pre Ukrajinu s Komisiou. Komisia takisto zabezpečí možnosť priamo prijímať sťažnosti súvisiace s tým, ako oprávnené protistrany vybavujú námietky. Komisia informácie získané na základe akýchkoľvek mechanizmov vybavovania sťažností zohľadní so zreteľom na budúcu spoluprácu s týmito protistranami.

2. Podľa možnosti a s prihliadnutím na ochranu dôverných a citlivých obchodných informácií Komisia na svojom webovom portáli uverejní informácie o operáciách financovania a investičných operáciách a základné prvky dohôd o Záruke pre Ukrajinu vrátane informácií o právnej identite oprávnených protistrán, očakávaných prínosoch v oblasti rozvoja a postupoch podávania sťažností.

3. V súlade so svojimi politikami transparentnosti a s pravidlami Únie týkajúcimi sa ochrany údajov a prístupu k dokumentom a informáciám oprávnené protistrany na svojich webových sídlach zverejňujú informácie o všetkých operáciách financovania a investičných operáciách krytých Zárukou pre Ukrajinu, najmä informácie týkajúce sa spôsobu, akým uvedené operácie prispievajú k dosiahnutiu cieľov a požiadaviek tohto nariadenia. Ak je to možné, tieto informácie sú rozdelené na úrovni projektov. Takéto informácie zohľadňujú ochranu dôverných a citlivých obchodných informácií. Oprávnené protistrany pri všetkých informáciách, ktoré v súlade s týmto nariadením uverejňujú o operáciách financovania a investičných operáciách krytých Zárukou pre Ukrajinu, zároveň uvádzajú podporu Únie.

KAPITOLA V

PILIER III: PRÍSTUPOVÁ POMOC A SÚVISIACE PODPORNÉ OPATRENIA ÚNIE

Článok 34

Prístupová pomoc a súvisiace podporné opatrenia Únie

1. Pomoc podľa tejto kapitoly podporuje Ukrajinu pri dosahovaní cieľov stanovených v článku 3. Cieľom pomoci poskytovanej podľa tejto kapitoly je najmä podpora postupného zosúladiťovania Ukrajiny s *acquis* Únie v záujme budúceho členstva v Únii, čím sa prispeje k vzájomnej stabilite, bezpečnosti, mieru a prosperite. Táto podpora zahŕňa posilňovanie právneho štátu vrátane nezávislosti súdnictva, demokracie, dodržiavania ľudských práv a základných slobôd, boja proti korupcii, posilňovanie účinnosti verejnej správy a inštitucionálnych kapacít, decentralizáciu, podporu transparentnosti, štrukturálnych reforiem, odvetvových politík a dobrej správy vecí verejných na všetkých úrovniach a prispieva k realizácii Plánu pre Ukrajinu.
2. Pomoc v rámci tejto kapitoly sa poskytuje aj na zabezpečenie posilnenia kapacít zainteresovaných strán vrátane sociálnych partnerov, organizácií občianskej spoločnosti a miestnych a regionálnych orgánov, a to v relevantných prípadoch aj prostredníctvom vzájomných partnerstiev a partnerstiev miest, ako aj prostredníctvom podpory partnerskej spolupráce a programov, ktoré sú zakotvené v partnerstvách medzi mestami a regiónmi v Únii a ukrajinskými mestami a regiónmi.
3. Pomocou v rámci tejto kapitoly sa tiež posilňujú kapacity na predchádzanie konfliktom, budovanie mieru a riešenie predkrízových a pokrízových potrieb, a to aj prostredníctvom opatrení na budovanie dôvery a procesov, ktoré podporujú spravodlivosť, hľadanie pravdy, komplexnú obnovu po skončení konfliktu v záujme inkluzívnej a mierovej spoločnosti, ako aj zhromažďovanie dôkazov o zločinoch spáchaných počas vojny. V rámci tejto kapitoly sa môžu financovať iniciatívy a orgány zapojené do podpory a presadzovania medzinárodnej spravodlivosti na Ukrajine.
4. Pomoc v rámci tejto kapitoly podporuje vytváranie a posilňovanie ukrajinských orgánov zodpovedných za zabezpečenie primeraného využívania finančných prostriedkov, audit a účinný boj proti zlému hospodáreniu s verejnými prostriedkami, najmä proti podvodom, všetkým formám korupcie vrátane korupcie na vysokej úrovni, konfliktom záujmov a nezrovnalostiam, ktoré vznikli v súvislosti s akoukoľvek sumou vynaloženou na dosiahnutie cieľov nástroja, ako aj na podporu úsilia o deoligarchizáciu.
5. V rámci tejto kapitoly sa financuje subvencia na náklady na prijaté úvery a pôžičky uvedené v článku 23.
6. Na roky 2024 až 2027 sa z podpory podľa tejto kapitoly financujú:
 - a) tvorba rezerv na rozpočtové záruky, na ktorú sa nevzťahuje finančné krytie uvedené v článku 50 nariadenia (EÚ) 2021/947 v súlade s pravidlami stanovenými v článku 31 ods. 8 uvedeného nariadenia, v prípade krytých finančných záväzkov mandátu na poskytovanie vonkajších úverov na Ukrajinu podľa článku 12 ods. 1 rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1628 ⁽⁴¹⁾ v súvislosti so sumami úverov vyplatených po 15. júli 2022 do výšky 1,586 miliardy EUR;

⁽⁴¹⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1628 z 20. septembra 2022, ktorým sa poskytuje výnimočná makrofinančná pomoc Ukrajine, posilňuje spoločný rezervný fond zárukami členských štátov a osobitnou tvorbou rezerv na niektoré finančné záväzky týkajúce sa Ukrajiny zaručené podľa rozhodnutia č. 466/2014/EÚ a ktorým sa mení rozhodnutie (EÚ) 2022/1201 (Ú. v. EÚ L 245, 22.9.2022, s. 1).

- b) bonifikácia úrokov na úvery v rámci makrofinančnej pomoci podľa:
 - i) rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1201 ⁽⁴²⁾, odchylné od jeho článku 1 ods. 3;
 - ii) rozhodnutia (EÚ) 2022/1628, odchylné od jeho článku 6 ods. 3;
- c) odchylné od článku 31 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/947 splatené rezervy vo výške 9 % na finančnú pomoc, ktorá ku koncu roka 2023 ešte nebola viazaná, ako sa uvádza v článku 11 ods. 1 rozhodnutia (EÚ) 2022/1628.

KAPITOLA VI

OCHRANA FINANČNÝCH ZÁUJMOV ÚNIE

Článok 35

Ochrana finančných záujmov Únie

1. Pri vykonávaní nástroja prijímú Komisia a Ukrajina všetky vhodné opatrenia na ochranu finančných záujmov Únie, pričom zohľadnia zásadu proporcionality a osobitné podmienky, za ktorých bude nástroj fungovať, základnú podmienku stanovenú v článku 5 ods. 1 a podmienky stanovené v rámcovej dohode a osobitnej dohode o financovaní alebo zmluve o úvere, najmä pokiaľ ide o predchádzanie podvodom, korupcii alebo akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu, ktoré má vplyv na finančné záujmy Únie, konfliktom záujmov a nezrovnalostiam, ich odhaľovanie a nápravu, ako aj vyšetrowanie a stíhanie trestných činov, ktoré majú vplyv na finančné prostriedky poskytované v rámci nástroja. Ukrajina sa zaväzuje napredovať smerom k účinným a efektívnym systémom vnútornej kontroly a zabezpečiť, že sa budú môcť vymáhať neoprávnené vyplatené alebo nesprávne použité sumy. Ukrajina sa takisto zaväzuje zabezpečiť, aby príslušné ukrajinské orgány bezodkladne vybavovali žiadosti o vzájomnú právnu pomoc a žiadosti o extradíciu zo strany Európskej prokuratúry a príslušných orgánov členských štátov, ktoré sa týkajú trestných činov, ktoré majú vplyv na finančné prostriedky v rámci nástroja.
2. V dohodách uvedených v článkoch 9, 10 a 22 sa Ukrajine ukládajú tieto povinnosti:
 - a) pravidelne kontrolovať, či sa poskytnuté finančné prostriedky využili v súlade s platnými pravidlami, najmä pokiaľ ide o prevenciu, odhaľovanie a nápravu podvodov, korupcie, konfliktov záujmov a nezrovnalostí alebo akéhokoľvek iného protiprávného konania, ktoré má vplyv na finančné záujmy Únie;
 - b) chrániť oznamovateľov;
 - c) prijímať vhodné opatrenia na prevenciu, odhaľovanie a nápravu podvodov, korupcie, konfliktov záujmov a nezrovnalostí, ako aj vyšetrowanie a stíhanie trestných činov, ktoré majú vplyv na finančné záujmy Únie, na odhaľovanie a zabránenie dvojitému financovaniu a na prijatie právnych krokov v záujme vymáhania finančných prostriedkov, ktoré boli spreneverené, a to aj v súvislosti s akýmkoľvek opatrením na realizáciu reforiem a investičných projektov v rámci Plánu pre Ukrajinu, a prijímať vhodné opatrenia na bezodkladné vybavenie žiadostí o vzájomnú právnu pomoc zo strany Európskej prokuratúry a príslušných orgánov členských štátov, ktoré sa týkajú trestných činov, ktoré majú vplyv na finančné prostriedky poskytnuté v rámci nástroja;
 - d) pripojiť k žiadosti o platbu, ako sa uvádza v kapitole III, vyhlásenie o vierohodnosti, že finančné prostriedky boli použité v súlade so zásadou správneho finančného riadenia a na určený účel a riadne spravované najmä v súlade s ukrajinskými pravidlami doplnenými medzinárodnými normami o prevencii, odhaľovaní a náprave nezrovnalostí, podvodov, korupcie a konfliktov záujmov;

⁽⁴²⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1201 z 12. júla 2022 o poskytnutí výnimočnej makrofinančnej pomoci Ukrajine (Ú. v. EÚ L 186, 13.7.2022, s. 1).

- e) na účely odseku 1, najmä na účely kontrol využívania finančných prostriedkov v súvislosti s realizáciou reforiem a investícií podľa Plánu pre Ukrajinu, zabezpečiť zber primeraných údajov o osobách a subjektoch, ktoré dostávajú finančné prostriedky, vrátane informácií o konečných užívateľoch výhod, na vykonávanie opatrení Plánu pre Ukrajinu a prístup k týmto údajom v súlade so zásadami ochrany údajov Únie a s uplatniteľnými pravidlami ochrany údajov;
- f) výslovne poveriť Komisiu, úrad OLAF a Európsky dvor audítorov, aby uplatnili svoje práva stanovené v článku 129 ods. 1 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 pri uplatňovaní zásady proporcionality;
- g) zabezpečiť, aby príslušné ukrajinské orgány oznámili Európskej prokuratúre akúkoľvek trestnú činnosť, ktorá má vplyv na finančné prostriedky poskytnuté v rámci nástroja a ktorá môže patriť do jej právomoci.

3. Komisia sa usiluje sprístupniť Ukrajine integrovaný a interoperabilný informačný a monitorovací systém vrátane jednotného nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizík na prístup k príslušným údajom vrátane údajov uvedených v odseku 2 písm. e) a na ich analýzu v súlade so zásadami ochrany údajov Únie a s uplatniteľnými pravidlami ochrany údajov. Ak je takýto systém k dispozícii, Ukrajina používa príslušné údaje a vkladá ich do tohto systému, a to aj s pomocou udelenou podľa kapitoly V.

4. V dohodách uvedených v článkoch 9, 10 a 22 sa takisto stanovuje právo Komisie primerane znížiť poskytovanú podporu v rámci nástroja a vymáhať akúkoľvek sumu vynaloženú na dosiahnutie cieľov nástroja alebo požiadať o predčasné splatenie úveru v prípadoch nezrovnalostí, podvodu, korupcie alebo konfliktov záujmov, ktoré majú vplyv na finančné záujmy Únie a ktoré Ukrajina nenapravila, alebo v prípade závažného porušenia povinnosti vyplývajúcej z takýchto dohôd. Pri rozhodovaní o výške vymáhanej sumy a znížení alebo o sume, ktorá sa má predčasne splatiť, Komisia dodržiava zásadu proporcionality a zohľadňuje závažnosť nezrovnalosti, podvodu, korupcie alebo konfliktu záujmov, ktoré majú vplyv na finančné záujmy Únie, alebo závažnosť porušenia povinnosti. Pred tým, ako dôjde k zníženiu alebo sa požiada o predčasné splatenie, dostane Ukrajina príležitosť predložiť svoje pripomienky.

5. Osoby a subjekty, ktoré implementujú finančné prostriedky poskytnuté v rámci nástroja, bezodkladne oznámia všetky podozrenia alebo skutočné prípady podvodov, korupcie, konfliktu záujmov a nezrovnalostí alebo akéhokoľvek iného protiprávneho konania, ktoré má vplyv na finančné záujmy Únie, Rade audítorov uvedenej v článku 36, Komisii, úradu OLAF a v relevantnom prípade Európskej prokuratúre. Tieto osoby a subjekty musia mať možnosť tieto prípady účinne nahlasovať prostredníctvom vhodných kanálov.

Článok 36

Rada audítorov

1. Komisia zriadi Radu audítorov skôr, ako Ukrajina predloží prvú žiadosť o platbu.
2. Rada audítorov sa skladá z nezávislých členov vymenovaných Komisiou. Komisia môže pozvať zástupcov členských štátov a iných darcov, aby sa zúčastnili na činnostiach Rady audítorov. Komisia môže vyzvať ostatných darcov prispievajúcich do nástroja, aby vymenovali pozorovateľov do Rady audítorov.
3. Rada audítorov vykonáva svoje funkcie úplne objektívne a pracuje v súlade s najlepšími platnými medzinárodnými postupmi a normami. Koná bez toho, aby boli dotknuté právomoci Komisie, úradu OLAF, Európskeho dvora audítorov a Európskej prokuratúry.
4. Rada audítorov zabezpečí pravidelný dialóg a spoluprácu s Európskym dvorom audítorov, a v relevantných prípadoch aj s Audítorskou komorou Ukrajiny a inými inštitúciami.
5. Pri vykonávaní svojich funkcií sa Rada audítorov, jej členovia a zamestnanci nesmú usilovať získať ani nesmú prijímať pokyny od ukrajinskej vlády alebo akejkoľvek inštitúcie, orgánu, úradu či agentúry. Na výber jej zamestnancov, riadenie a rozpočet sa uplatňujú silné záruky nezávislosti.

6. Rada audítorov pomáha Komisii v boji proti zlému hospodáreniu s finančnými prostriedkami Únie v rámci nástroja, a najmä proti podvodom, korupcii, konfliktom záujmov a nezrovnalostiam v súvislosti s akoukoľvek sumou vynaloženou na dosiahnutie cieľov nástroja.

7. Rada audítorov na tento účel pravidelne podáva Komisii správy a bezodkladne jej odovzdáva všetky informácie, ktoré získa alebo o ktorých sa dozvie, o všetkých zistených prípadoch zlého hospodárenia s verejnými prostriedkami alebo o vážnych obavách v súvislosti s nimi, ktoré vznikli v súvislosti s akoukoľvek sumou vynaloženou na dosiahnutie cieľov nástroja. Komisia o zisteniach a odporúčaní Rady audítorov včas informuje Európsky parlament a Radu.

Okrem toho Rada audítorov prijme odporúčania pre Ukrajinu vo všetkých prípadoch, keď podľa jej názoru príslušné ukrajinské orgány neprijali potrebné opatrenia na predchádzanie, odhaľovanie a nápravu podvodov, korupcie, konfliktov záujmov a nezrovnalostí, ktoré ovplyvnili správne finančné riadenie výdavkov financovaných v rámci nástroja alebo predstavujú vážne riziko, že ho ovplyvnia, a vo všetkých prípadoch, keď zistí nedostatky ovplyvňujúce koncepciu a fungovanie kontrolného systému zavedeného ukrajinskými orgánmi. Ukrajina tieto odporúčania bez zbytočného odkladu uplatní alebo poskytne odôvodnenie, prečo tak neurobila.

Správy a informácie Rady audítorov sa zasielajú aj úradu OLAF a môžu sa poskytnúť príslušným ukrajinským orgánom, najmä v prípade, ak takéto orgány potrebujú prijať opatrenia na predchádzanie, odhaľovanie a nápravu podvodov, korupcie, konfliktov záujmov, nezrovnalostí alebo akéhokoľvek iného protiprávneho konania, ktoré má vplyv na finančné záujmy Únie, ako aj na vyšetrovanie a stíhanie trestných činov, ktoré majú vplyv na finančné záujmy Únie.

8. Rada audítorov má prístup k informáciám, databázam a registrom potrebným na vykonávanie svojich úloh. V rámcovej dohode sa vymedzujú pravidlá a podrobnosti prístupu Rady audítorov k príslušným informáciám a poskytovania príslušných informácií Rade audítorov Ukrajinou.

9. Fungovanie Rady audítorov sa financuje v rámci kapitoly V.

Článok 37

Dialóg v rámci Nástroja pre Ukrajinu

1. Komisia najmenej každé štyri mesiace vedie dialóg s príslušnými výbormi Európskeho parlamentu s cieľom prediskutovať:

- a) pokrok vo vykonávaní nástroja, najmä Plánu pre Ukrajinu a súvisiacich investícií a reforiem vrátane reforiem na podporu postupného zosúladovania Ukrajiny s pravidlami, hodnotami, normami, politikami a postupmi Únie („acquis“);
- b) posúdenie Plánu pre Ukrajinu vrátane možného negatívneho posúdenia;
- c) hlavné zistenia správ uvedených v článku 36 ods. 7;
- d) hlavné zistenia správy uvedenej v článku 39 ods. 4;
- e) postupy vyplácania, zadržania a zníženia platieb v uplatniteľných prípadoch vrátane akýchkoľvek pripomienok predložených s cieľom zabezpečiť uspokojivé splnenie podmienok; a
- f) akékoľvek ďalšie relevantné informácie, ktoré Komisia poskytne Európskemu parlamentu v súvislosti s vykonávaním nástroja.

2. Európsky parlament môže svoje názory k záležitostiam uvedeným v odseku 1 vyjadriť v uzneseniach.

3. Komisia zohľadní všetky faktory vyplývajúce z názorov vyjadrených v rámci dialógu v rámci Nástroja pre Ukrajinu, v relevantných prípadoch vrátane uznesení Európskeho parlamentu.

KAPITOLA VII

PRACOVNÉ PROGRAMY, MONITOROVANIE, PODÁVANIE SPRÁV A HODNOTENIE

Článok 38

Pracovné programy

1. Podpora v rámci nástroja sa vykonáva prostredníctvom pracovných programov uvedených v článku 110 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046. Pracovné programy sa prijímú prostredníctvom vykonávacích aktov. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 42 tohto nariadenia, s výnimkou operácií poskytovaných na základe článku 23 ods. 2 a článku 34 ods. 6 tohto nariadenia.
2. Pomoc v rámci kapitoly V sa môže vykonávať aj prostredníctvom osobitných pracovných programov, ak si vykonávanie tejto pomoci nevyžaduje uzavretie dohôd uvedených v článkoch 9 a 10.

Článok 39

Monitorovanie a podávanie správ

1. Komisia monitoruje vykonávanie nástroja a posudzuje dosahovanie cieľov stanovených v článku 3. Monitorovanie tohto vykonávania je ciele a primerané činnostiam vykonávaným v rámci nástroja.
2. V dohodách o financovaní uvedených v článku 10 a v dohode o úvere uvedenej v článku 22 sa stanovujú pravidlá a postupy podávania správ Ukrajiny Komisii na účely odseku 1 tohto článku. Na účely takéhoto podávania správ by príslušné ukrajinské orgány mali vychádzať z pravidelných konzultácií s Verchovnou radou a inými zainteresovanými stranami vrátane regionálnych, miestnych, mestských a iných verejných orgánov, ako aj so sociálnymi partnermi a organizáciami občianskej spoločnosti uvedených v článku 14.
3. Podpora Únie poskytnutá na základe investičného rámca pre Ukrajinu sa vyказuje v súlade s článkom 28 ods. 10.
4. Komisia podáva súčasne Európskemu parlamentu a Rade výročnú správu o pokroku pri dosahovaní cieľov tohto nariadenia, ktorú dopĺňajú štvrtročné prezentácie o aktuálnom stave vykonávania nástroja.
5. Komisia poskytuje správu uvedenú v odseku 4 tohto článku výboru uvedenému v článku 42.

Článok 40

Hodnotenie nástroja

1. Do 31. decembra 2026 Komisia poskytne Európskemu parlamentu a Rade nezávislú správu z priebežného hodnotenia vykonávania nástroja a do 31. decembra 2031 nezávislú správu z hodnotenia *ex post*.
2. V hodnotiacich správach uvedených v odseku 1 sa posúdi najmä miera dosiahnutia cieľov nástroja, efektívnosť využívania zdrojov poskytnutých v rámci nástroja, ochrana finančných záujmov Únie a európska pridaná hodnota. Takisto sa v nich posúdi, či sú všetky ciele a činnosti aj naďalej relevantné.
3. Komisia v prípade potreby predloží návrhy, v ktorých zohľadní výsledky hodnotiacich správ uvedených v odseku 1.
4. Správa z hodnotenia *ex post* pozostáva z celkového posúdenia nástroja a podľa možnosti obsahuje informácie o jeho vplyve z dlhodobého hľadiska.

5. Pri hodnotení *ex post* sa využívajú zásady osvedčených postupov Výboru OECD pre rozvojovú pomoc s cieľom zistiť, či sa ciele naplnili, a navrhnúť odporúčania na zlepšenie budúcich činností.

Komisia oznámi zistenia a závery týchto hodnotení spolu so svojimi pripomienkami a následnými opatreniami Európskemu parlamentu, Rade a členským štátom. Tieto hodnotenia sa môžu na žiadosť Európskeho parlamentu, Rady alebo členských štátov prerokovať. Jeho výsledky sa zohľadnia pri príprave programov a činností a prideľovaní zdrojov. Uvedené hodnotenia a následné opatrenia sa zverejnia.

Komisia zapája do procesu hodnotenia financovania z prostriedkov Únie poskytnutého v rámci nástroja v primeranom rozsahu všetky príslušné zainteresované strany vrátane príjemcov, sociálnych partnerov, organizácií občianskej spoločnosti a miestnych a regionálnych orgánov, a v prípade potreby sa môže snažiť o vypracovanie spoločných hodnotení s členskými štátmi a inými partnermi s úzkym zapojením Ukrajiny.

KAPITOLA VIII

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 41

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článkoch 21 a 32 sa Komisii udeľuje na dobu neurčitú od siedmeho dňa po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článkoch 21 a 32 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa článkov 21 a 32 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 42

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

3. V prípade vykonávacích aktov uvedených v článku 11 ods. 2, keď výbor nevydá žiadne stanovisko, Komisia návrh vykonávacieho aktu neprijme a uplatňuje sa článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
4. Ak sa má stanovisko výboru získať písomným postupom, uvedený postup sa ukončí bez výsledku, ak tak v rámci lehoty na vydanie stanoviska rozhodne predseda výboru alebo ak o to požiadala jednoduchá väčšina členov výboru.

Článok 43

Informácie, komunikácia a publicita

1. Na zabezpečenie zviditeľnenia finančných prostriedkov Únie určených na finančnú podporu, s ktorou sa počíta v Pláne pre Ukrajinu, môže Komisia vykonávať komunikačné činnosti vrátane spoločných komunikačných činností s Ukrajinou. Komisia môže v príslušnom prípade zabezpečiť, aby sa podpora v rámci nástroja oznámila a uznala prostredníctvom vyhlásenia o financovaní.
2. Prijemcovia finančných prostriedkov Únie musia, najmä pri propagácii činností a ich výsledkov, priznať pôvod finančných prostriedkov Únie a zabezpečiť ich zviditeľnenie tak, že poskytnú koherentné, účinné a primerané ciele informácie rôznym cieľovým skupinám vrátane médií a verejnosti, prípadne aj zobrazením emblému Únie a uvedením náležitého vyhlásenia o financovaní, ktoré obsahuje slová „financované Európskou úniou – Nástroj pre Ukrajinu“ alebo „spolufinancované Európskou úniou – Nástroj pre Ukrajinu“.
3. Komisia realizuje informačné a komunikačné činnosti v súvislosti s nástrojom, činnosťami vykonávanými v rámci nástroja a s dosiahnutými výsledkami. Finančné zdroje pridelené na nástroj takisto prispievajú k inštitucionálnej komunikácii o politických prioritách Únie, pokiaľ sa týkajú cieľov uvedených v článku 3.
4. Informovanie, komunikácia a propagácia prebiehajú v dostupnom formáte.

Článok 44

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu 29. februára 2024

Za Európsky parlament
predsedníčka
R. METSOLA

Za Radu
predseda
M. MICHEL